

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ імені ІГОРЯ
СІКОРСЬКОГО»**

**Факультет лінгвістики
Кафедра теорії, практики та перекладу англійської мови**

«На правах рукопису»
УДК
811.111'25'373.46:37:
004.77](043.3)

«До захисту допущено»
Завідувач кафедри
_____Ініціали, прізвище
«__»_____2024р.

МАГІСТЕРСЬКА ДИСЕРТАЦІЯ

на здобуття ступеня магістра

зі спеціальності 035 «Філологія»

на тему: «Структурно-семантичний та перекладацький аспекти функціонування
термінів підмови освіти на матеріалі мобільних застосунків та Інтернет-сайтів для
вивчення англійської мови»

Виконала: студентка 2 курсу
магістратури, групи ЛА-31мп
Кононенко Ірина Іванівна

Науковий керівник:
доц. каф. ТППАМ, к. пед. н., доц. Деркач І.В.

Рецензент:
доц. каф. ТППФМ, к. філол. н., доц. Дегтярьова Є.О.

Засвідчую, що у цій
магістерській дисертації
немає запозичень з праць
інших авторів без
відповідних посилань
Студентка Кононенко Ірина
Іванівна

Київ 2024

**Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» Факультет
лінгвістики
Кафедра теорії, практики та перекладу англійської мови**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)
Спеціальність (спеціалізація) – 035 Філологія (035.041 Германські мови талітератури (переклад включно), перша – англійська)

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. завідувача кафедри

_____ М. П. Колісник

«___» _____ 2024 р.

ЗАВДАННЯ

на магістерську дисертацію студенту

Кононенко Ірині Іванівні

1. Тема дисертації «Структурно-семантичний та перекладацький аспекти функціонування термінів підмови освіти на матеріалі мобільних застосунків та Інтернет-сайтів для вивчення англійської мови», науковий керівник дисертації: Деркач І.В, доц. каф. теорії, практики та перекладу англійської мови, затверджені наказом по університету від
2. Термін подання студентом дисертації:
3. Об'єкт дослідження: терміни, що використовуються у підмові освіти, зокрема у мобільних додатках та Інтернет-сайтах, призначених для вивчення англійської мови
4. Предмет дослідження: структурно-семантичні особливості термінів, їхня структура, способи утворення, перекладацькі аспекти, включаючи способи перекладу цих термінів з англійської на українську мову
5. Перелік завдань, які потрібно розробити:
 - Надати визначення терміну та охарактеризувати його, визначити способи творення термінів

- Визначити особливості перекладу термінів, проаналізувати основні стратегії та методи перекладу термінів у сфері освіти.
- Визначити основні структурно-семантичні особливості термінів підмови освіти, що використовуються в мобільних додатках та на Інтернет-сайтах для вивчення англійської мови.
- Провести огляд популярних мобільних додатків та інтернет-сайтів для вивчення англійської мови.
- Виконати перекладацький аналіз термінології, що використовується у цих ресурсах та проаналізувати структурно-семантичні особливості освітніх термінів у мобільних додатках.
- Виявити проблеми перекладу освітніх термінів у контексті електронних ресурсів та запропонувати можливі рішення.
- Узагальнити результати дослідження та зробити висновки щодо особливостей перекладу освітньої термінології.

6. Орієнтовний перелік публікацій: стаття у фаховому науковому журналі.

7. Дата видачі завдання: 01 жовтня 2023 р.

Календарний план

№ з/п	Назва етапу виконання магістерської дисертації	Термін виконання	Примітка
1	Створення індивідуального плану написання МД	до 11.11.2023	вик.
2	Створення списку джерел та опрацювання робіт, пов'язаних з темою МД	до 31.12.2023	вик.
4	Написання чернетки Вступу та ознайомлення з літературою для першого	до 31.05.2024	вик.

5	Написання першого розділу МД та подання його науковому керівнику	до 31.08.2024	вик.
6	Написання другого розділу МД	до 31.09.2024	вик.
7	Написання статті до фахового журналу за матеріалами першого розділу МД	до 30.10.2024	вик.
8	Оформлення результатів дослідження у формі кінцевого варіанту МД, остаточна перевірка науковим керівником	До 30.11.2024	вик.
9	Подання тексту МД на перевірку на наявність текстових збігів	до 04.12.2024	вик.
10	Відгук наукового керівника та подання МД на рецензію визначеним рецензентам	до 28.11.2024	вик.
11	Розміщення електронної версії МД, тез та опублікованої статті на сайті кафедри та подання роздрукованої МД на кафедру	до	вик.
12	Державна атестація. Захист МД	16 – 19.12.2024 (за графіком захистів)	вик.

Студентка

І. І. Кононенко

Науковий керівник дисертації

І.В. Деркач

РЕФЕРАТ

Кононенко І. І. «Структурно-семантичний та перекладацький аспекти функціонування термінів підмови освіти на матеріалі мобільних застосунків та Інтернет-сайтів для вивчення англійської мови»

Дисертація на здобуття ступеня магістра зі спеціальності 035 «Філологія» КПП ім. Ігоря Сікорського, Київ, 2024.

У кваліфікаційній роботі розглянуто теоретичні основи дослідження термінології на основі сайтів та застосунків для вивчення англійської мови, здійснено теоретичний аналіз понять «термін», «термінологічна одиниця» та «цифровий освітній ресурс»; проаналізовано структурно-семантичні особливості термінів, що використовуються у цифрових ресурсах для вивчення англійської мови; розкрито принципи утворення та класифікації термінів-словосполучень у навчальних матеріалах; визначено особливості функціонування термінологічних одиниць у цифровому освітньому середовищі; розглянуто основні способи перекладу англійських термінологічних одиниць українською мовою та визначено труднощі, які виникають у процесі перекладу.

Об'єктом дослідження виступають термінологічні одиниці, що використовуються у підмові освіти, зокрема у мобільних додатках та Інтернет-сайтах, призначених для вивчення англійської мови

Предметом дослідження є структурно-семантичні особливості термінів, їхня структура, способи утворення, перекладацькі аспекти, включаючи способи перекладу цих термінів з англійської на українську мову

Наукова новизна даного дослідження полягає у поглибленому вивченні та аналізі термінологічних одиниць підмови освіти на основі мобільних застосунків та сайтів для вивчення англійської мови. Було здійснено структурно семантичний аналіз термінологічних одиниць, виявлено принципи їх утворення та здійснено розподіл за семантичними класифікаціями. Було також визначено особливості функціонування термінів у цифровому середовищі, розглянути основні способи перекладу термінологічних одиниць та виявлено проблеми, які можуть виникнути при у процесі перекладу таких термінів.

Практичне значення результатів дослідження зумовлене необхідністю поглибити уявлення про структурні, семантичні та перекладацькі характеристики термінологічних одиниць, що функціонують в англomовних цифрових ресурсах для вивчення англійської мови. Отримані результати можуть бути корисні фахівцям з перекладознавства, педагогічної лінгвістики, розробникам освітніх платформ, учителям іноземних мов, а також перекладачам, що працюють з термінологією у сфері освіти.

Апробація результатів дослідження. Основні положення та результати дослідження було висвітлено у статті «Термін як лінгвістичне явище: визначення, характеристики та класифікація» (у співавторстві з Деркач І. В.) у науковому збірнику «Актуальні питання гуманітарних наук» № 81, Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія: Філологічні науки (мовознавство). 2024. №81 (категорія Б) (прийнято до публікації).

Публікації. Статтю «Термін як лінгвістичне явище: визначення, характеристики та класифікація» » (у співавторстві з Деркач І. В.) було прийнято до публікації у науковому збірнику «Актуальні питання гуманітарних наук» № 81, Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія: Філологічні науки (мовознавство). 2024. №81 (категорія Б) (прийнято до публікації).

Ключові слова: *термінологія, термін, ознаки термінів, класифікація термінів, проблема визначення терміну.*

ABSTRACT

Kononenko I. ‘Structural, semantic and translation aspects of the functioning of the terms of the education sublanguage on the basis of mobile applications and websites for learning English’

Dissertation for Master's degree in speciality 035 ‘Philology’, Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute, Kyiv, 2024.

The qualification work presents the theoretical foundations of the study of terminology based on websites and applications for learning English, a theoretical analysis of the concepts of ‘term’, ‘terminological unit’ and ‘digital educational resource’; analyses the structural and semantic features of terms used in digital resources for learning English; reveals the principles of formation and classification of terms and phrases in educational materials; identifies the peculiarities of the functioning of terminological units in digital education.

The object of the study is terminological units used in the education sub-language, in mobile applications and websites for learning English.

The subject of the study is the structural and semantic features of the terms, their structure, ways of formation, translation aspects, including ways of translating these terms from English into Ukrainian

The scientific novelty of this study lies in the in-depth study and analysis of terminological units of the sub-language of education based on mobile applications and websites for learning English. A structural semantic analysis of terminological units was done, the principles of their formation were identified and they were divided into semantic classifications. The article also identifies the peculiarities of the functioning of terms in the digital environment, considers the main ways of translating terminological units and identifies the problems that may arise in the process of translating such terms.

The practical significance of the research results is determined by the need to enhance the understanding of the structural, semantic and translation characteristics of terminological units functioning in English-language digital resources for learning English. The findings may be useful for specialists in translation studies, pedagogical

linguistics, developers of educational platforms, foreign language teachers, and translators working with terminology in the field of education.

Approbation. The main points and results of the research were presented in the article ‘Term as a linguistic phenomenon: definition, characteristics and classification’ (co-authored with Derkach I. V.) in the scientific collection ‘Actual issues of humanities’ № 81, Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University. Series: Philological sciences (linguistics). 2024. No. 81 (category B) (accepted for publication).

Publications. The article ‘Term as a Linguistic Phenomenon: Definition, Characteristics and Classification’ (co-authored with Derkach I. V.) was accepted for publication in the scientific collection ‘Topical Issues of the Humanities’ № 81, Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University. Series: Philological Sciences (Linguistics). 2024. No. 81 (category B) (accepted for publication).

Keywords: *terminology, term, features of terms, classification of terms, problem of term definition.*

ЗМІСТ

ЗМІСТ	9
ВСТУП.....	11
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	15
1.1. Поняття термін, його можливі визначення та основні вимоги до термінологічних одиниць.	15
1.2. Характеристика та основні ознаки та функції термінологічних одиниць.....	17
1.3. Словотвірні моделі та способи творення термінів.....	21
1.3.1. Словотвірні моделі термінологічних одиниць	21
1.3.2. Способи творення термінів.	22
1.4. Семантична класифікація термінологічних одиниць.....	32
ВИСНОВОК ДО ПЕРШОГО РОЗДІЛУ	36
РОЗДІЛ 2. ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕРМІНОЛОГІЇ У СФЕРІ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	38
2.1. Особливості та способи перекладу лексичних одиниць	38
2.2. Наукові терміни та труднощі, які виникають під час їх перекладу.....	44
2.2.1 Проблеми, які найчастіше виникають при перекладі термінів:	46
2.3. Класифікація освітньої термінології.....	51
ВИСНОВКИ ДО ДРУГОГО РОЗДІЛУ	54
РОЗДІЛ 3. ПРАКТИЧНИЙ АНАЛІЗ ОСВІТНЬОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ У МОБІЛЬНИХ ДОДАТКАХ ТА ІНТЕРНЕТ-САЙТАХ.....	56
3.1. Аналіз мобільних додатків та інтернет-сайтів для вивчення англійської мови.....	56
3.2 Структурно-семантичний аналіз термінів у мобільних додатках	63

3.3. Семантична класифікація термінів	76
3.4. Способи перекладу термінів підмови освіти на сайтах та додатках вивчення англійської мови. Труднощі, які можуть виникнути при перекладі термінів.....	78
ВИСНОВКИ ДО ТРЕТЬОГО РОЗДІЛУ.....	84
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	86
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	87
додаток А.....	92
Додаток Б	93
Додаток В	93
Додаток Г	94
Додаток Д	95

ВСТУП

Сучасну освіту важко уявити без використання новітніх технологій, які значно змінюють, покращують та полегшують навчання. З приходом та розвитком різноманітних мобільних додатків та онлайн-платформ для вивчення англійської мови навчальний процес отримав нові форми, які надають можливість користувачам навчатися в будь-який час і в будь-якому місці. У сучасних умовах світової інтеграції та зростання популярності дистанційного навчання, зокрема через мобільні додатки та інтернет-ресурси, термінологія освітньої підмови активно збагачується новими термінами та словосполученнями, що з'являються внаслідок технічного прогресу. Це зумовлює **актуальність** дослідження термінів, які використовуються у таких додатках і на веб-ресурсах, оскільки вони становлять важливу складову освітнього дискурсу.

Перш за все, термінологія освіти в умовах онлайн навчання є одним із основних засобів комунікації між викладачами та студентами, а також між розробниками платформ та їхніми споживачами. А це вимагає ретельного аналізу структурних та семантичних особливостей термінів, а також забезпечення точності їх перекладу для забезпечення ефективної та досконалої комунікації на міжнародному рівні.

По-друге, вивчення англійської мови за допомогою мобільних додатків, платформ та сайтів є досить поширеною практикою в наш час, що зумовлює розвиток відповідної термінології для того, щоб описати навчальний процес, інструменти та методи. Так як англійська мова продовжує залишатися мовою міжнародної освіти, переклад освітніх термінів іншими мовами набуває все більшого значення. Це сприяє полегшенню доступу до якісних освітніх та інформаційних ресурсів для різних груп користувачів.

По-третє, через відсутність єдиних стандартів перекладу термінів у галузі освіти, зокрема у сфері дистанційного навчання, виникає проблема неоднорідності перекладу, що може значно ускладнити комунікацію. Це підтверджує важливість дослідження принципів перекладу та адаптації термінів у різних мовних та культурних середовищах.

Об'єктом дослідження виступають термінологічні одиниці, що використовуються у підмові освіти, зокрема у мобільних додатках та Інтернет-сайтах, призначених для вивчення англійської мови

Предметом дослідження є структурно-семантичні особливості термінів, їхня структура, способи утворення, перекладацькі аспекти, включаючи способи перекладу цих термінів з англійської на українську мову

Мета дослідження: проаналізувати структурні, семантичні та перекладацькі особливості термінів підмови освіти, що зустрічаються у мобільних додатках та веб-сайтах для вивчення англійської мови. Це передбачає систематизацію термінології, вивчення її функціонування в цифровому середовищі та визначення відповідних підходів до перекладу цих термінів українською мовою.

Завдання дослідження:

Надати визначення терміну та охарактеризувати його, визначити способи творення термінів

Визначити особливості перекладу термінів, проаналізувати основні стратегії та методи перекладу термінів у сфері освіти.

Визначити основні структурно-семантичні особливості термінів підмови освіти, що використовуються в мобільних додатках та на Інтернет-сайтах для вивчення англійської мови.

Провести огляд популярних мобільних додатків та інтернет-сайтів для вивчення англійської мови.

Виконати перекладацький аналіз термінології, що використовується у цих ресурсах та проаналізувати структурно-семантичні особливості освітніх термінів у мобільних додатках.

Виявити проблеми перекладу освітніх термінів у контексті електронних ресурсів та запропонувати можливі рішення.

Узагальнити результати дослідження та зробити висновки щодо особливостей перекладу освітньої термінології.

Методи дослідження: під час відбору термінологічних одиниць на сайтах та застосунках для вивчення англійської мови було застосовано **метод суцільної**

вибірки. Також під час проведення дослідження було застосовано **метод зіставного аналізу**, при обробці матеріалів для здійснення дослідження. **Метод компонентного аналізу** було застосовано при дослідженні структурних особливостей термінологічної лексики та способів творення нових термінологічних одиниць. Для узагальнення результатів дослідження було застосовано **метод індукції**.

Матеріалом дослідження нам слугували 312 термінологічних одиниць з сайтів та додатків для вивчення мов: English Practice Test, Test-English, Perfect English Grammar, British Council, Duolingo і Quizlet

Наукова новизна даного дослідження полягає у поглибленому вивченні та аналізі термінологічних одиниць підмови освіти на основі мобільних застосунків та сайтів для вивчення англійської мови. Було здійснено структурно семантичний аналіз термінологічних одиниць, виявлено принципи їх утворення та здійснено розподіл за семантичними класифікаціями. Було також визначено особливості функціонування термінів у цифровому середовищі, розглянути основні способи перекладу термінологічних одиниць та виявлено проблеми, які можуть виникнути при у процесі перекладу таких термінів.

Практичне значення результатів дослідження зумовлене необхідністю поглибити уявлення про структурні, семантичні та перекладацькі характеристики термінологічних одиниць, що функціонують в англійськомовних цифрових ресурсах для вивчення англійської мови. Отримані результати можуть бути корисні фахівцям з перекладознавства, педагогічної лінгвістики, розробникам освітніх платформ, учителям іноземних мов, а також перекладачам, що працюють з термінологією у сфері освіти.

Апробація результатів дослідження. Основні положення та результати дослідження було висвітлено у статті «Термін як лінгвістичне явище: визначення, характеристики та класифікація» (у співавторстві з Деркач І. В.) у науковому збірнику «Актуальні питання гуманітарних наук» № 81, Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія: Філологічні науки (мовознавство). 2024. №81 (категорія Б) (прийнято до публікації).

Публікації. Статтю «Термін як лінгвістичне явище: визначення, характеристики та класифікація» » (у співавторстві з Деркач І. В.) було прийнято до публікації у науковому збірнику «Актуальні питання гуманітарних наук» № 81, Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія: Філологічні науки (мовознавство). 2024. №81 (категорія Б) (прийнято до публікації).

Ключові слова: *термінологія, термін, ознаки термінів, класифікація термінів, проблема визначення терміну.*

Структура роботи: робота складається зі вступу, двох теоретичних розділів, одного практичного розділу, висновків до розділів, загального висновку, списку використаних джерел та додатків.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ

1.1. Поняття термін, його можливі визначення та основні вимоги до термінологічних одиниць.

У сучасному мовознавстві термінологія є ключовою ланкою у вивченні спеціалізованих мов і підмов, що функціонують у різних галузях знань. Термінологію розглядають як сукупність термінів, що застосовуються в тій чи іншій сфері наукових знань або фахової діяльності для позначення її професійних понять [41, с.12]. Термін в свою чергу - це основний елемент у формуванні та передачі науково-технічної інформації. Ця категорія слів являє собою особливий клас, призначених для точної та однозначної передачі понять у межах певної галузі науки або професійної діяльності. Дослідження та вивчення термінів стає все більш важливим в умовах поширення знань та появи онлайн навчання, які вимагають точного та однакового використання спеціальних лексичних одиниць у різних мовах.

Науковці вважають, що термінологія є однією з мовних сфер, яка останнім часом зазнає стрімкого розвитку. Практично в усіх мовах можна спостерігати так званий термінологічний сплеск, який призводить до появи значної кількості нових термінологічних одиниць. Цей процес є особливо помітним у мовах, які віднедавна підняли свій рейтинг, збільшили сферу вживання і потребують удосконалення словникового складу для пристосування до певної галузі. Проте включення нових термінів до мовного обігу вимагає їхньої впорядкованості та стандартизації [15, с.7].

Отже можна сказати, що розвиток термінології є складним і багатоаспектним процесом, який вимагає постійного аналізу, систематизації та уніфікації. Це сприяє не лише забезпеченню точності у професійній комунікації, але й стимулює розвиток спеціалізованих знань у різних сферах, що, у свою чергу, позитивно позначається на якості освіти та наукових досліджень..

Оскільки об'єктом даного дослідження є термінологія підмови освіти, необхідно приділити увагу визначенню, характеристиці та класифікації термінів, які використовуються в даній сфері. Термін як одиниця професійної лексики

завжди викликав зацікавленість у дослідників та науковців, так як його значення та застосування може змінюватися у різних контекстах. Визначення терміну надавали дуже багато науковців та лінгвістів, єдиного визначення терміну, яке можна було б застосовувати у всіх галузях наук – поки що не існує. Це зумовлено різноманітністю наукових галузей та сфер. У всіх наук є своя особлива специфіка і вона в свою чергу, потребує різного підходу до утворення та формування термінологічних одиниць. Для кожної дисципліни чи науки, важливо щоб термін надавав характеристику поняття якомога точно.

Термін зазвичай визначається як слово або сполучення слів, котре відображає поняття в конкретній області науки або техніки [31, с.57].

В. Карабан трактує термін як «мовний знак, що виражає поняття спеціалізованої галузі науки або технології» [16, с.315].

В. П. Даниленко, дослідник у галузі теорії мови та історії мовознавства, визначає термін як «слово чи поєднання слів спеціальної сфери вжитку, яке позначає фахове поняття»

І. Квитко описує термін як слово чи комплекс слів, що відповідає поняттю певної наукової або технічної галузі знань, вступає в системні відношення з іншими термінами, формуючи замкнену систему. Для таких термінів характерні висока інформативність, однозначність, точність та експресивна нейтральність у конкретному контексті та часі [19, с.21].

Б. Н. Головін стверджує, що термін - це самостійне слово або підрядне словосполучення, утворене на основі іменника, яке означає фахове поняття і його метою є забезпечення спеціальних потреб комунікацій у межах конкретної професії (технічної, наукової, управлінської, виробничої) [15, с. 10].

М. Степанова та І. Чернишова розглядають терміни як спеціальні слова, що втілюють своє смислове значення у професійній комунікації [7, с.18].

Згідно з Коротким тлумачним словником, термін (від латинського *terminus* — межа, кінець) визначається як «спеціальне слово або сполучення слів, що зустрічається в межах певної фахової області та застосовується за конкретних умов. Це словесне окреслення поняття, яке входить до системи понять конкретної області

професійних знань і позначає поняття певної галузі науки або людської діяльності»

Великий тлумачний словник сучасної української мови, натомість, подає нам наступне визначення: термінологічна одиниця - це «слово або сполучення слів, що окреслює точно визначене спеціальне поняття конкретної області знань, техніки, мистецтва, суспільного життя тощо.» [7, с18].

Термін — це мовна одиниця, що слугує для позначення конкретного поняття в певній галузі науки, техніки, мистецтва чи суспільно-політичній сфері. Він вступає у взаємодію з іншими подібними мовними одиницями, утворюючи в свою чергу структуровану систему, яку прийнято називати термінологією [45, с.8].

Отже, розглянувши різні визначення термінологічної одиниці, можна зробити висновок, що всі автори сходяться на основних характеристиках цієї мовної одиниці. Термін являє собою спеціальне слово або словосполучення, яке покликане окреслювати конкретне поняття у певній галузі науки, техніки, мистецтва чи суспільної діяльності. Його основне призначення — забезпечити точність, однозначність та інформативність у професійному спілкуванні. Важливою особливістю терміна є його експресивна нейтральність та здатність формувати системні відношення з іншими термінологічними одиницями в межах фахової галузі, що дозволяє чітко структурувати спеціальні знання. Незалежно від підходів до визначення, всі науковці підкреслюють ключову роль термінів у забезпеченні ефективної комунікації та передачі спеціальної інформації.

1.2. Характеристика та основні ознаки та функції термінологічних одиниць

У межах дослідження термінів, зокрема у сфері освіти та мовних технологій, нам також необхідно окреслити основні характеристики, які визначають функціонування терміна в терміносистемі. Їх ознаки повинні бути зрозумілими усім фахівцям, що працюють у відповідній галузі, незалежно від мовних та культурних відмінностей. Терміни, як спеціалізовані мовні одиниці, виконують ключову роль у забезпеченні точності та однозначності комунікації у професійних та фахових областях.

Нижче наведено основні ознаки терміна, які суттєво впливають на його використання в мобільних додатках та Інтернет-сайтах для вивчення англійської мови. Основні ознаки термінів:

- **Однозначність:** Автори колективної монографії *«Сучасна українська літературна мова. Лексика і фразеологія»* зазначають, що головною властивістю терміна є його здатність мати одне чітке значення в межах конкретної термінологічної системи. Це дозволяє забезпечити однакове розуміння спеціального поняття. Водночас, поза межами своєї терміносистеми термін може набувати нових значень. У різних наукових сферах слово також зберігає однозначність, але його зміст може відрізнятися від загальнономовного чи термінологічного використання в інших сферах. Більшість термінів є однозначними в рамках своєї терміносистеми, що вирізняє їх серед загальноновживаних слів, які часто мають кілька значень. У разі багатозначності терміна необхідно чітко вказувати його конкретний зміст залежно від контексту (наприклад, "судова справа" проти "особова справа") [46, с.15].
- **Системність:** системність термінів полягає в тому, що кожен термін є частиною певної терміносистеми, де він має своє визначене значення. За межами цієї системи його значення може змінюватися. Такі дослідники, як В. П. Даниленко, І. М. Кочан, Д. С. Лотте та Л. О. Симоненко, наголошують, що термінологічні одиниці можуть виконувати свої функції лише в межах системи. Системність передбачає чітку залежність між одиницями, де терміни співіснують з іншими термінами, які пов'язані певними відношеннями та спільною сферою застосування [18, с.58].
- **Точність:** Термін повинен не лише точно відображати суть поняття, яке він позначає, але й відповідати найсуттєвішим ознакам об'єкта, які дозволяють відрізнити його від інших подібних понять. Точність термінів залежить від їх співвіднесеності з поняттям, яке вони позначають, і тому неточні терміни можуть призводити до непорозумінь між спеціалістами. Для формування точного терміна важливо, щоб ознаки, на яких він ґрунтується, були відібрані

за критеріями необхідності та відповідності для адекватного відображення поняття [47, с.24].

- **Наявність дефініції:** Терміни виникають як результат позначення наукових понять на основі досліджень у різних галузях науки і техніки, що дає змогу закріпити їхні основні характеристики через визначення. Дефініція наповнює термін змістом, чітко окреслюючи його значення. Кожна термінологічна одиниця має власне визначення, яке виражається за допомогою мовних знаків і передає певний зміст. Наприклад, термін *power bank* означає пристрій, що використовується для зарядки гаджетів без підключення до стаціонарного джерела живлення. Т. Л. Канделаки наголошувала, що для встановлення значення терміна в межах системи понять необхідно чітко визначення [18, с.59].
- **Нейтральність:** на думку науковців, термін повинен бути позбавлений емоційного чи експресивного забарвлення, оскільки його значення визначається чітко окресленим визначенням і не залежить від контексту в межах конкретної термінологічної системи. Виходячи за межі цієї системи, термін може втратити свої специфічні риси і змінити значення, тобто пройти процес детермінологізації. Однак, коли термін з певної галузі вживається в іншій науковій підмові, його значення, як правило, не змінюється. Традиційно вважається, що терміни не мають експресивності (О. Реформатський, В. Даниленко, Л. Симоненко та ін.). Наукові тексти зазвичай характеризуються логічністю та об'єктивністю, на відміну від інших мовних одиниць, які часто мають суб'єктивний або емоційний характер [32, с.10].
- **Інтернаціональний характер:** О. О. Реформатський також підкреслює ще одну ключову характеристику термінів – їхню інтернаціональність. У галузях політики, науки та техніки, де часто виникають міжнародні взаємодії, особливо важливо забезпечити взаєморозуміння між представниками різних національностей та мов. На його думку, спільність термінології, навіть з урахуванням різниць у фонетичному та граматичному оформленні в різних мовах, є необхідною умовою для розуміння суті обговорюваних питань, як

на міжнародних конференціях, так і під час читання наукової літератури, навіть якщо вона написана незнайомою мовою [47, с.26].

- **Контекстуальна незалежність:** Думки науковців щодо залежності термінів від контексту суттєво різняться. Так, О. О. Реформатський вважає, що термінологічні одиниці повинні бути незалежними від тексту і не потребувати додаткових пояснень для розуміння. Цю позицію підтримують також А. С. Д'яков та Т. Р. Кияк. У той же час, О. С. Ахманова та А. А. Бурячок дотримуються протилежної точки зору, наголошуючи, що контекст відіграє ключову роль у забезпеченні семантичної точності терміна, особливо у складних наукових текстах.
- **Стислість:** Термін повинен бути максимально лаконічним. Надто довгі терміни слід скорочувати, видаляючи несуттєві компоненти, які не впливають на здатність терміна чітко позначати поняття та відрізнити його від інших слів. Водночас важливо дотримуватися мовних норм, аби уникнути непорозумінь. Терміносистема є динамічною і постійно оновлюється, адаптуючись до появи нових понять і вимог часу [47, с.27].
- Також слід додати, деякі науковці вважають, що більшість термінів мають **іменниковий характер**. О. О. Реформатський вважає, що основна частина термінів належить до категорії іменників, але не виключає можливість використовувати інші частини мови за відсутності синонімічних іменників. Цю позицію підтверджують і автори колективної монографії «Науково-технічний прогрес і мова» під редакцією В. М. Русанівського. [46, с.15].

Розглянувши ознаки термінів, можна зробити висновок, що їхнє коректне використання є важливим для забезпечення ефективності комунікації в сфері освіти. Системність, точність, однозначність та наявність чітких дефініцій формують основи терміносистеми, яка в свою чергу сприяє зрозумілості та ефективності навчальних матеріалів. Нейтральність та міжнародний характер термінів забезпечують їхню універсальність та зрозумілість для будь-кого. Врахування цих ознак допоможе підвищити якість навчання та сприяти ефективній взаємодії між усіма учасниками освітнього процесу в умовах

сучасних технологій.

1.3. Словотвірні моделі та способи творення термінів

1.3.1. Словотвірні моделі термінологічних одиниць

Необхідно зазначити той факт, що процес утворення термінологічних одиниць базується на принципах, схожих із формуванням загальноновживаних слів. Відповідно до класифікації, запропонованої такими дослідниками як Д'яковим А. С., Кияком Т. Р. і Кудельком З. Б., можна виокремити такі основні типи терміноутворення:

Кореневі терміни:

- Непохідна лексика рідного походження (наприклад, *nose*).
- Непохідна запозичена лексика (наприклад, *atom*).

Похідна лексика:

- **Термінологічні одиниці, сформовані додавання суфікса (або суфіксації):** додавання суфіксів до основи слова для утворення нових термінів, наприклад, *teach* → *teacher*, *write* - *writer*.
- **Термінологічні одиниці, сформовані за допомогою додавання префікса або (префіксації):** додавання префіксів до основи слова для утворення нових термінів, наприклад, *re* - *rewrite*.

Складні терміни – термінологічні одиниці, що виникають унаслідок поєднання двох або більше коренів, наприклад, *self-sufficiency*.

Терміни-словосполучення – об'єднання кількох слів для позначення одного поняття, наприклад, *computer system*.

Хоча деякі лінгвісти не визнають існування багатоосновних термінів, розглядаючи їх як концептуальні об'єднання, якщо термін відповідає основним критеріям, він визнається термінологічним незалежно від довжини.

Абревіатури – скорочені терміни, наприклад, *NASA* – National Aeronautics and Space Administration.

Буквені умовні позначення:

Буквені позначення використовуються для позначення конкретних явищ,

наприклад, *gamma radiation*. [15, с.15].

Символи (знаки) – математичні, хімічні, астрономічні тощо, наприклад, +, *H₂O*.

терміни-напівсимволи (наприклад α -промені, β -проміння) [45, с.9].

Номенклатурні одиниці – спеціалізовані назви для предметів або явищ у певній сфері [15, с.15].

1.3.2. Способи творення термінів.

У процесі дослідження нам також необхідно розглянути шляхи утворення нових термінологічних одиниць. Творення термінів є важливим процесом у формуванні вузькоспеціалізованих мов, таких як підмова освіти. Термінологія формується на основі загальноновживаних слів та мовних моделей, які зазнають певних модифікацій з метою вираження нових понять та явищ у певній галузі знань. У випадку освітньої термінології, зокрема в контексті мобільних додатків та онлайн-ресурсів, спостерігається інтенсивний процес розвитку нових термінів, що є наслідком як внутрішньомовних процесів, так і впливу інших мов.

Термінологічні одиниці потрапляють у мову різноманітними методами. Одним із таких способів є **набуття статусу термінів загальноновживаними словами**, проте такий підхід не завжди успішний, оскільки часто відбувається переосмислення значень (наприклад, «плече», «голова», «ланцюг»). Для того щоб розрізнити такі терміни змінюють їх форму, написання або вимову. [15, с.9]

Ще одним поширеним способом формування термінології дослідники вважають запозичення з інших мов. У різні періоди розвитку суспільства терміни приходили в мову з різних джерел. Наприклад, музичні й комерційні терміни часто мають італійське походження (*легато*, *адажіо*), театральні — французьке (*антракт*, *афіша*), спортивні — англійське (*футбол*, *чемпіон*), навігаційні — голландське (*кіль*, *боцман*), а технічні — німецьке (*верстат*, *кронштейн*)

Варти також виділити ще один особливий різновид запозичень — використання грецьких і латинських елементів. У католицьких народів церковна термінологія переважно базується на латині, тоді як у православних — на грецькій мові. Іноді терміни формуються з поєднання елементів обох мов, як, наприклад,

слово «*термінологія*» (лат. *terminus* — межа, гр. *logos* — наука)

Варто також наголосити, що нові терміни вигадуються не дуже часто. Запозичення з інших наукових сфер також є поширеним способом утворення термінів, коли слово набуває нового значення (наприклад, «*морфологія*» у мовознавстві та біології). [15, с.8]

Незважаючи на поширеність **запозичень**, значну роль у формуванні термінологічних одиниць відіграють **внутрішньомовні засоби**, серед яких важливим є **морфологічний спосіб**. Він передбачає утворення нових термінів за рахунок зміни або комбінації морфем - найменших значущих одиниць мови. Морфологічний спосіб утворення термінів у сфері освіти має кілька підтипів, до яких належать суфіксальний, префіксальний, конверсійний та інші методи.

До морфологічних мовознавці відносять такі способи як афіксація (суфіксальний, префіксальний, суфіксально-префіксальний, безафіксний), основоскладання та аббревіація.

Афіксація, за визначенням О.С. Ахманової, є морфологічним процесом, що полягає у додаванні афіксів (суфіксів або префіксів) до кореня або основи слова.

Суфіксація – це процес «приєднання суфіксів до коренів та основ» слів. Суфікс визначається як «афіксальна морфема, що не є кореневою і входить до складу словоформи» [42, с.25].

Основні способи творення нових слів за допомогою суфіксації, які виділяють Е.Н. Бортничук, І.В. Василенко, Л.П. Пастушенко:

За частинами мови:

Прикметникові суфікси: утворюють прикметники від різних основ.

- *to eat* (дієсл.) + *-able* → *eatable* (прикм.)
- *friend* (ім.) + *-less* → *friendless* (прикм.)

Дієслівні суфікси: утворюють дієслова додавши такий суфікс до основи слова.

- *glory* (ім.) + *-ify* → *glorify* (дієсл.)
- *black* (прикм.) + *-en* → *blacken* (дієсл.)

Прислівникові суфікси: утворюють прислівники від різних основ.

- *clock* (ім.) + *-wise* → *clockwise* (присл.)

- *clear* (прикм.) + *-ly* → *clearly* (присл.)

Та іменникові суфікси, які цікавлять нас більше всього, так як більшість термінів є іменниками:

- *British* (прикм.) + *-er* → *Britisher* (ім.)
- *Complicated* (прикм.) + *-acy(су)* → *complicacy* (ім.)
- *Short* (прикм.) + *-age* → *shortage* (ім.)
- *to arrive* (дієсл.) + *-al* → *arrival* (ім.)
- *to leak* (дієсл.) + *-age* → *leakage* (ім.)
- *to design* (дієсл.) + *-er* → *designer* (ім.)
- *to forbid* (дієсл.) + *-ance* → *forbiddance* (ім.)
- *book* (ім.) + *-let* → *booklet* (ім.)
- *king* (ім.) + *-dom* → *kingdom* (ім.)

Отже можемо зробити висновок, що нові іменники можна утворити з дієслова, прикметника та іменника, додавши до них суфікс; загалом ці іменники можна утворити за наступною формулою:

$$n/adj/v + \text{суфікс} = N$$

Інші можливі суфікси для утворення нових іменників: *-ation*, *-ance*, *-er*, *-or*, *-ery*, *-ette*, *-ie*, *-ing*, *-ism*, *-ist*, *-ite*, *-ity*, *-ics*, *-ness*; а також суфікси для утворення іменників термінологічного характеру: *-an* (*-ana*), *-ase*, *-in* (*-ine*), *-ium*, *oid*, *ol*, *-ome*, *-on* [42, с.25].

Префіксація – це процес «приєднання префіксів до коренів та основ» слів. Префікс визначається як «афіксальна морфема, що розташовується перед коренем і здебільшого виконує словотворчу роль» [42, с.68].

У деяких наукових роботах здійснюється класифікація префіксів залежно від частин мови, які вони здатні утворювати. К. В. Піоттук зазначає, що префікси (*be-*, *de-*, *en-*, *out-*, *un-*) беруть участь тільки в утворенні дієслів, один (*cis-*) - в утворенні прикметників, п'ять (*ex-*, *arch-*, *ana-*, *dys-*, *per-*) - іменників, п'ятнадцять префіксів (*a-*, *anti-*, *demi-*, *epi-*, *hemi-*, *hypo-*, *in-*, *non*, *pro-*, *pan-*, *subter-*, *subpter-*, *demi-*, *epi-*,

hemi-, hyper-, hyper-, hyper-, in-, non-, pro-, pan-, subter-, subpter-, hyper-, in-, non-, pro-, pan-, subter-, supra-, un) утворюють іменники та прикметники, три (for-, sur-, re-) - дієслова та іменники, один (circum-) - дієслова та прикметники, дванадцять (co-, contra-, counter-, dis-, intra-, mis-, post-, pre-, sub-, trans-, over, under-) - дієслова, іменники та прикметники

Приклади утворення слів префіксальним способом:

a + biosis (noun) → abiosis (noun) відсутність життя

a + moral (noun) → amoral (adj.) аморальний

anti + cyclon (noun) → anticyclon (noun) антициклон

dis + house (noun) → dishouse (verb) лишити будинку

dis + encourage (verb) → disencourage (verb) знеохочувати

dis + fluency (noun) → disfluency (noun) неможливість говорити вільно

mis + lead (verb) → mislead (verb)

mis + trust (noun) → mistrust (noun) недовіра

out + field (noun) → outfield (noun) віддалене поле

out + live (verb) → outlive (verb) пережити

Розглянувши префікласльний сосіб творення нових слів, можна зробити висновок, що на відміну від суфіксального способу, іменник (він нас цікавить найбільше, так як більшість термінів є іменниками) можна отримати, якщо до префікс додати до іменника, нижче наведена формула:

Префікс + n = N

Також науковці вважають, що нові слова або терміни можуть також утворюватися шляхом конверсії. Термін «конверсія» (conversion) був уперше запропонований Г. Суїтом. Цей спосіб часто називають кореневим або безсуфіксним способом словотворення, зміною граматичної функції, або деривацією за допомогою нульової морфеми. Конверсія передбачає утворення нового слова без зміни зовнішньої форми вихідного слова та без застосування суфіксів чи інших словотворчих елементів

Приклади конверсії:

Дієслова утворені від іменників:

to arm — озброювати (від **arm** — зброя)

to doctor — лікувати (від **doctor** — лікар)

to carpet — покривати килимами (від **carpet** — килим)

to bottle — розливати по пляшках (від **bottle** — пляшка)

Іменники утворені від дієслів:

help — допомога (від **to help** — допомагати)

spy — шпигун (від **to spy** — шпигувати)

catch — улов (від **to catch** — ловити)

Дієслова утворені від прикметників:

to calm — заспокоювати (від **calm** — спокійний)

to dry — сушити (від **dry** — сухий)

to empty — спустошувати (від **empty** — порожній) [42, с.92].

Отже можемо сказати, що такий спосіб є одним із найпродуктивніших способів словотворення в англійській мові, який полягає у зміні лексико-граматичної категорії слова без зміни його форми. Зазвичай це явище є характерним для аналітичних мов, зокрема англійської, де конверсії сприяє велика кількість односкладових слів та спрощені граматичні парадигми. Науковці відзначають важливість цього процесу, пояснюючи його виникненням спрощення флективної системи англійської мови, що призвело до міжпарадигматичної омонімії іменників.

На думку лінгвістів, конверсія має два основні аспекти: морфолого-синтаксичний та семантичний. У першому випадку, слово переходить із однієї граматичної категорії в іншу без додавання суфіксів чи префіксів, наприклад, дієслово стає іменником. У семантичному аспекті дослідники стверджують, що новоутворене слово отримує нове значення, але при цьому його форма залишається незмінною. Це означає, що семантика нового слова може бути менша за значення вихідного слова.

Науковці також виокремлюють **словоскладання** як один із видів словотворення. Словоскладання також є важливим та дуже вагомим методом

збагачення словникового складу мови. В англійській мові це один із найбільш продуктивних методів уворення нових слів. Цей спосіб досліджували такі дослідники як А. І. Смирницький, І. В. Арнольд, О. Д. Мешков та інші. Цей спосіб полягає в об'єднанні двох чи більше основ для створення нового лексичного елемента.

Словоскладання відображає специфіку мови, оскільки поряд із загальними рисами, які притаманні багатьом мовам, воно має також свої національні особливості. Аналітична структура англійської мови та використання порядку слів для вираження лексико-граматичних відношень пояснює наявність великої кількості складних слів, зокрема без сполучних елементів, наприклад: *handshake* (рукопотискання), *dustproof* (пилонепроникний).

У мовознавстві науковці виокремлюють безліч різних визначень поняття "складне слово", які відображають різні підходи дослідників до його сутності. Адекватне визначення базується на сукупності критеріїв, що дозволяють відмежувати складні слова від словосполучень і похідних слів.

А. І. Смирницький вважає складними ті слова, до складу яких входять дві або більше кореневих морфем.

Г. Пауль, О. Єсперсен, Е. Крейзинга та деякі інші дослідники дотримуються семантичного критерію визначення складного слова як поєднання, що утворює одиницю, яка виражає єдине поняття, нерівнозначне сумі значень його складових у вільному словосполученні.

О. Л. Мешков дає таке визначення складного слова: це лексична одиниця, утворена з двох або більше основ шляхом складання і виділяється в мовленнєвому потоці на основі своєї цілісності.

Таким чином, на основі даних визначень можна зробити висновок, що складне слово має кілька основних ознак. По-перше, воно складається з двох або більше кореневих морфем. По-друге, таке слово утворює єдине смислове поняття, яке не є простою сумою значень його складових. І по-третє, важливою особливістю складного слова є його цілісність як лексичної одиниці, що дозволяє йому функціонувати як неподільне ціле в потоці мовлення.

Також варто розглянути класифікацію складних слів. З точки зору семантичної незалежності науковці виділяють два типи відношень між складовими елементами складних слів – **сурядні** та **підрядні** типи відношень. В **сурядних** складних словах обидві складові однаково важливі, наприклад: *girl-friend*, *Anglo-American*, *fighter-bomber*. Основи такого слова належать до одного класу і досить часто до одної семантичної групи. А в свою чергу у **підрядних** складних словах компоненти не рівнозначні ні в структурному, ані в семантичному відношенні. Мовознавці кажуть, що друга складова складного слова є головною, таким чином друга складова має домінуючу семантичну та граматичні значимість і саме вона визначає приналежність слова до певної частини мови. Наприклад, прикметники *stone-deaf* (абсолютно глухий), *age-long* (віковий), іменники *wrist-watch* (наручний годинник), *baby sitter* (нянька) [42, с.127].

Типи основ складних слів:

Noun + noun – є найбільш поширеною підгрупою складних слів. Граматична характеристика слова загалом визначається другим компонентом складного слова. Приклади:

Airplay — "ефір".

Litterbin — "смітник".

Spaceplane — "космічний літак".

Timeline — "хронологія".

Adjective + noun - це синтаксична модель, де порядок компонентів у складному слові відповідає порядку слів у відповідному словосполученні. (наприклад, *a black bird* — *blackbird*).

Приклади:

blackboard — "шкільна дошка".

blueprint — "план, креслення".

doubletalk — "двозначність".

dry-dock — "сухий док".

busybody — "надокучлива людина".

Verb + noun — у такій словотвірній моделі науковці виділяють зазвичай два

види складних іменників за їх функціональною характеристикою:

а) Складний іменник, який має відповідне словосполучення, де іменник являється прямим додатком до дієслова. Такі складні іменники використовуються як правило на позначення людей [42, .140-160]. Приклади:

Cut-throat — "безжалісний конкурент".

Killjoy — "той, хто псує насолоду іншим людям".

Pickpocket — "кишеньковий крадій".

б) Складний іменник, якому відповідає словосполучення, де іменник не є прямим додатком до дієслова.. Приклади:

Crashpad — "нічліжка".

Goggle-box — "телевізор".

Hovercraft — "транспортний засіб на повітряній подушці".

Jump jet — "реактивний літак з вертикальним злетом і посадкою".

Play pit — "пісочниця".

adverb + noun

Це еноцентрична, асинтаксична модель, наприклад:

Afterthought — "запізнiла думка".

Aftershock — "післятрус".

Downtown — "центр міста".

Afterheat — "залишкове тепловиділення".

Incrowd — "еліта, вузьке коло знавців".

Overkill — "перебір".

Downcycle — "спад у бізнесі чи економіці".

Downlink — "передача даних із супутника на землю".

numeral + noun

науковці виділяють два види моделей: з кількісними та порядковими числівниками.

1. Кількісні числівники, наприклад:

Five-finger — "п'ятипалий".

Five-leaf — "п'ятилистий".

One-berry — "одна ягода".

Nine-bark — "дев'ятикора".

Деякі використовуються лише в множині, зокрема у назвах ігор:

Nine-holes — "гра на дев'ять лунок".

Nine-pins — "гра в кеглі"

Порядкові числівники, наприклад:

first-aid — "перша допомога"

First-class — "перший клас" [42, с.140-160].

Скорочення — це процес скорочення кількості фонем або морфем у вже існуючих у мові словах або словосполученнях без зміни їх лексико-граматичного значення або категорії, в результаті чого утворюється нова номінативна одиниця або варіант вихідної одиниці.

Фактори, що сприяють виникненню скорочених лексичних одиниць:

- **Екстралінгвістичні фактори:** Науково-технічний і соціальний прогрес, Зростання потоку інформації і необхідність передавати її з мінімальними затратами часу і простору.
- **Лінгвістичні фактори:** Тенденція до економії мовних засобів, Схильність англійської мови до моноскладовості (використання односкладових слів).

Скорочені лексичні одиниці бувають трьох основних типів:

Усічені слова (clippings): це слова, у яких скорочена частина основи, але значення залишається таким самим. Основну частину усічень складають іменники. Приклади:

phone < telephone (телефон),

exam < examination (екзамен),

fridge < refrigerator (холодильник).

Poly < polyester (поліестр)

Також науковці виділяють усічені прикметники та дієслова, наприклад:

prep < preparatory (підготовчий)

min < minimum (мінімальний)

ad < advertise (рекламувати),

rev < revise (переглядати, редагувати) [42, с.162].

Абревіатура (початковий вид складноскорочених слів або акроніми) — здебільшого представляє собою іменник, сформований із частин слів або компонентів складних виразів. Абревіатура є одним із проявів мовної економії, яка допомагає скоротити час комунікації за рахунок зменшення мовних засобів. Вона виконує компресійну функцію, створюючи коротші назви, ніж повні словосполучення. Такий спосіб словотворення відповідає сучасним тенденціям глобалізації [34, с.152]. Вони почали з'являтися на початку XX століття, багато з них виникли під час світових війн. Наприклад:

MP < *Member of Parliament* (член парламенту);

BBC < *British Broadcasting Corporation* (Британська мовна корпорація);

UNO < *United Nations Organization* (Організація Об'єднаних Націй);

UNESCO < *United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization* (Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури) [42, с.166].

Телескопічні слова. Телескопія — це спосіб словотворення, коли нове слово виникає внаслідок злиття повної основи одного слова з усіченою основою іншого або шляхом злиття двох усічених основ. При цьому значення нового слова частково або повністю містить у собі значення його складових частин. Цей спосіб також відомий як злиття, контамінація, вставка, гібридизація та інші терміни.

Термін «телескопія» вперше використовувався для опису процесу, що нагадує втягнення трубок телескопа, наприклад: *slang + language → slanguage*. Проте це лише один із типів телескопних слів, тому поняття з часом розширилося. Слова, створені цим способом, називаються телескопними словами або телескопізмами

Приклади телескопізмів:

- **brunch** < *breakfast + lunch* (сніданок + обід);
- **smog** < *smoke + fog* (дим + туман);
- **motel** < *motorist's hotel* (готель для водіїв).

Існують різні думки про місце телескопії серед інших способів словотворення: її іноді ототожнюють зі словосполученням або аббревіацією, або вважають, що цей спосіб займає проміжне положення між ними. Також існує

думка, що це самостійний тип словотворення [42, с.174].

1.4. Семантична класифікація термінологічних одиниць

В процесі даного термінологічного аналізу класифікація термінів є дуже важливим аспектом, особливо в контексті освіти та використання сучасних технологій. У рамках цієї роботи важливо систематизувати терміни, які використовуються в мобільних застосунках та Інтернет-сайтах для вивчення англійської мови, оскільки це дозволить краще зрозуміти їх функціонування, семантику та вплив на процес навчання. Класифікація термінів - це систематизація термінів, що використовуються, згідно з узагальненими ознаками схожості та відмінності [25, с.6].

Одним із основних принципів класифікації термінологічної лексики є її поділ за галузевою належністю, оскільки кожна галузь знань потребує чіткого і зрозумілого словника для позначення своїх понять. Кожна галузь має власну термінологічну підсистему, яка забезпечує ефективну комунікацію між фахівцями і дозволяє уникнути непорозумінь в інтерпретуванні фахових понять. Наприклад:

Суспільно-політична сфера:

- Економіка (наприклад, "ВВП", "девальвація",);
- Філософія (наприклад, "емпіризм", "дуалізм");
- Логіка (наприклад, "силізм", "індукція",);
- Психологія (наприклад, "депресія", "когнітивний", "емоційний інтелект");
- Педагогіка (наприклад, "академічний рейтинг", "репетитор");
- Історія (наприклад, "козацтво", "полюддя", "античність");
- Юриспруденція (наприклад, "правоздатність", "позивач", "прецедент");
- Дипломатія (наприклад, "посол", "протокол", "конвенція");
- Фінанси (наприклад, "інвестиції", "активи", "дивіденди");
- Офіційно-ділова мова (наприклад, "акт", "указ").

Мистецтвознавча сфера:

- Музика (наприклад, "тональність", "сопрано", "акорд");

- Театр (наприклад, "антракт", "декорація", "репертуар");
- Кіномистецтво (наприклад, "режисер", "сценарист");
- Образотворче мистецтво (наприклад, "акварель", "пейзажист");
- Архітектура (наприклад, "аркада", "готика", "ренесанс").

Спеціальна лексика:

- Літературознавство (наприклад, "сонет", "кульмінація", "лірика");
- Лінгвістика (наприклад, "дієприкметник", "синтаксис", "семантика").

Наукова термінологія:

- Математика (наприклад, "гіпотенуза", "перестановка");
- Фізика (наприклад, "плазма", "кінетична енергія", "інерція");
- Хімія (наприклад, "реагент", "молекула", "валентність");
- Біологія (наприклад, "фотосинтез", "ген", "екосистема");
- Фізіологія (наприклад, "нейрон", "тканина");
- Ботаніка (наприклад, "суцвіття", "вегетація");
- Зоологія (наприклад, "членистоногі", "хижаки");
- Географія (наприклад, "екватор", "рельєф");
- Геологія (наприклад, "сланці", "карстові породи") [25, с.6-7].

Терміни, які використовуються в наукових текстах, професійному мовленні чи в словниках, також можуть мати різний ступінь спеціалізації. Розподіл термінів на групи відповідно до їхнього ступеня спеціалізації дозволяє дослідникам і перекладачам точно відтворювати їхнє значення в різних контекстах, що гарантує адекватне розуміння та передачу інформації між галузями.

Деякі з них характерні лише для однієї галузі, інші використовуються в кількох сферах. Відповідно до ступеня спеціалізації значення, терміни можна поділити на три основні групи:

1. **Загальнонаукові терміни** – це терміни, які мають загальний характер і їх можна зустріти практично в усіх галузях знань та науки. Прикладами можуть слугувати такі терміни як "система", "тенденція", "концепція". У різних галузях їх значення може уточнюватися, наприклад, "валютна система",

"осушувальна система". Сюди ж відносять загальнотехнічну лексику, таку як "пристрій", "агрегат" [48, с.22].

2. **Міжгалузеві терміни** – термінологічні одиниці, які знаходять застосування у декількох споріднених або навіть віддалених галузях. Наприклад, терміни економічної науки, що поширюються і на інші сфери, як-от "амортизація", "приватна власність", "екологічні витрати" [48, с.22].

3. **Вузькогалузеві терміни** – терміни, що притаманні виключно в межах однієї конкретної області науки. Прикладами є "лізинг", "чип", "дрена".

Окрім термінів, у професійному спілкуванні використовуються також професіоналізми та номенклатурні назви [48, с.22].

Професіоналізми – мовознавці кажуть, що це слова або вислови, які є характерними для певної професійної спільноти. На думку М. М. Шанського, професіоналізми, які позначають спеціальні поняття, процеси та продукти праці, можна також вважати термінами [15, с.14]. Це напівофіційні слова або словосполучення, які частіше можна зустріти в розмовному мовленні серед людей певної професії або спеціальності. Вони позначають спеціальні поняття, процеси або продукти праці, але є неофіційними, часто розмовними варіантами офіційних термінів. На відміну від термінів, професіоналізми можуть містити емоційне забарвлення та не використовуються в офіційних документах чи наукових текстах. Наприклад: "Заліковка" – залікова книжка, "Лаба" – лабораторна робота. "Стипуха" – стипендія [35, с.51].

Номенклатурні назви - це спеціальні позначення, які зазвичай застосовуються для ідентифікації конкретних предметів, об'єктів, пристроїв, моделей або виробів у конкретній галузі науки, техніки чи виробництва, проте вони не є термінами. Це стосується номенклатурних утворень, які іноді помилково сприймаються як терміни (наприклад, медіатор MD 3, камертон TF-288/а, камертон PP-100, PP-100, блокфлейта DSR-351, гітара HW 220, гітара HW 300 NS) [35, с.52]. Номен — науковці вважають, що це назви, що присвоюються обладнанню, машинам, конструкціям, виробам тощо, займаючи проміжне положення між термінами та власними назвами. Номен є умовною міткою предмета і не відображає

його значення. Вирішення питань номенклатури не належить до компетенції лінгвістики, а регулюється фахівцями галузі [15, с.15].

ВИСНОВОК ДО ПЕРШОГО РОЗДІЛУ

У першому розділі в ході роботи було надано характеристику поняття терміна та його визначень у сучасному мовознавстві. Було розглянуто термінологію як ключову складову спеціалізованих мов і підмов, що функціонують у різних галузях знань. Особливу увагу приділено сутності терміна як основного елемента, що забезпечує точну та однозначну передачу науково-технічної інформації.

Також було представлено різні підходи до визначення терміна, вказано на їх спільні риси, а також на важливість термінології у глобалізованому навчальному середовищі. Усі проаналізовані визначення підкреслюють, що терміни є спеціальними словами або сполученнями слів, які сприяють точності та однозначності у професійному спілкуванні.

Під час проведення дослідження окреслено основні характеристики та ознаки термінів, що визначають їх функціонування в терміносистемі, зокрема у сфері освіти та мовних технологій. Особлива увага приділена важливості однозначності, системності, точності та наявності дефініцій термінів, що забезпечує їх ефективне використання в професійній комунікації. Основними ознаками терміна є однозначність, системність, точність, наявність дефініції, нейтральність, інтернаціональний характер, контекстуальна незалежність та стислість. Ці характеристики сприяють формуванню ефективної терміносистеми, що є необхідною для успішної комунікації в навчальних матеріалах.

В даному розділі було представлено основні словотвірні моделі термінологічних одиниць, які формуються за аналогічними принципами, що й для загальнонавчаних слів. Класифікація терміноутворення, запропонована Д'яковим, Кияком та Кудельком, окреслює кілька ключових типів термінів:

Кореневі терміни: Включають як ріднопоходження, так і запозичені слова.

Похідна лексика: Означає утворення нових термінів за допомогою суфіксів і префіксів.

Складні слова: Це комбінації двох або більше коренів, що утворюють нові терміни.

Термінологічні словосполучення: Включають кілька слів для вираження одного поняття.

Абревіатури та буквенні позначення: Скорочені терміни та умовні позначення, що використовуються в науковій і технічній сферах.

Символи та терміни-напівсимволи: Використовуються в математичних, хімічних та астрономічних контекстах.

Номенклатура: Спеціалізовані назви для предметів або явищ у певній галузі.

Також під час дослідження нами було проаналізовано шляхи утворення нових слів/термінів. До них відносяться наступні методи: запозичення (еренесення термінів з інших мов), афіксація та словоскладання (афіксація передбачає додавання афіксів до кореня слова, тоді як основокладання включає об'єднання двох або більше основ для створення нового терміна), конверсія (нове слово утворюється без зміни форми вихідного слова і без використання суфіксів чи інших елементів), скорочення (процес зменшення кількості фонем або морфем у вже існуючих словах або словосполученнях без зміни їх значення)

Було розглянуто класифікацію термінів. Терміни поділяються на три основні групи: загальнонаукові, міжгалузеві та вузькогалузеві, що підкреслює їхній різний ступінь спеціалізації. Окрім термінів, важливу роль у професійному спілкуванні відіграють професіоналізми та номенклатурні назви.

РОЗДІЛ 2. ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕРМІНОЛОГІЇ У СФЕРІ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

2.1. Особливості та способи перекладу лексичних одиниць

У сучасному світі активний розвиток технологій і поширення онлайн освіти спричинили появу спеціалізованих мобільних застосунків та Інтернет-сайтів, які спрямовані на вивчення англійської мови. Оскільки ці платформи створені переважно для аудиторії по всьому світу, важливим аспектом їхньої функціональності є точність та зрозумілість термінології, пов'язаної з освітньою підмовою. Переклад таких термінів потребує не лише поглибленого розуміння мовних структур, а й збереження семантичної точності та відповідності до культурного контексту.

Процес перекладу термінів у сфері навчання англійської мови має низку особливостей, серед яких можна виділити прагнення до стандартизації термінів, адаптації під національні освітні реалії, а також збереження прагматичної функції в текстах, орієнтованих на користувачів. Точність і релевантність перекладу є важливими не лише для коректного сприйняття інформації, але й для забезпечення ефективного навчального процесу.

Розгляд методів перекладу є важливим етапом у дослідженні перекладу термінів у даній роботі, оскільки це створить теоретичне підґрунтя для обґрунтованого вибору підходів до перекладу спеціалізованої лексики. Завдяки розумінню методів можна уникнути буквального перекладу, який у випадку термінології часто не відповідає оригінальному значенню через мовні та культурні відмінності. Окрім того, ознайомлення з методами дозволяє встановити критерії якості перекладу, що є особливо важливим при адаптації термінів для цільової аудиторії, наприклад, під час вивчення термінології, яка може зустрітися у мобільних застосунках та Інтернет-ресурсах для вивчення англійської мови. Це також забезпечить можливість структурувати аналіз перекладу, формуючи чітку методологію для порівняння та оцінки термінів.

Мовознавці пропонують наступні **методи перекладу лексичних одиниць**:

Словникові відповідники. На думку дослідників, у контексті перекладацької практики всі елементи денотативної системи вихідної мови (лексичні та фразеологічні одиниці) умовно можна розподілити на дві основні категорії:

- 1) Елементи з перекладними еквівалентами, тобто тими, що вже мають відповідники в цільовій мові (наприклад, *bleep* - короткий звуковий сигнал, *blasthole drill* - бурильна машина)
- 2) Елементи без еквівалентів у цільовій мові, або безеквівалентні одиниці (наприклад, *flaming* в інтернет-термінології).

Еквівалентні одиниці поділяються на одноеквівалентні, які мають лише один відповідник при перекладі (наприклад, *photosynthesis* - фотосинтез, *osmosis* - осмос), та багатоеквівалентні, що можуть мати кілька варіантів перекладу (наприклад, *power* - сила, потужність, влада, енергія; *rating* - оцінка, рейтинг, потужність). Важливо зазначити, що тут йдеться про словникові відповідники, адже в тексті, зважаючи на контекст, зазвичай обирають один із можливих варіантів.

Еквівалентні лексичні й фразеологічні одиниці можуть бути відображені в словниках, а іноді лише вживатися в текстах без словникової фіксації, але вони все одно виступають перекладними еквівалентами у цільовій мові.[16, с.279].

Транскодування. Транскодування - це перекладацький прийом, при якому звукова та/або графічна форма слова цільової мови передають засобами алфавіту мови перекладу, наприклад, *function* – *Funktion* – функція; *cognitive* – когнітивний; *coach* – коуч; *online* – онлайн; *test* – тест; *monitoring* – моніторинг тощо.

Виділяють такі чотири типи транскодування:

- 1) транскрибування – представляє собою передачу звукової форми слова (наприклад, *scanner* — сканер, *router* — роутер),
- 2) транслітерування – спосіб перекладу, коли слово передається буквами вихідної мови (*monitor* - монітор, *ping-pong* - пінг-понг),
- 3) змішане транскодування – представляє собою комбінацію транскрибування та транслітерування (наприклад, *adapter* — адаптер, *aerodyne* —

аеродин)

4) адаптивне транскодування - це процес зміни форми слова для його оптимального пристосування до мовних норм цільової мови. (наприклад, *profile* – профіль, *nipple* - ніпель, *compiler* — компілятор [13, с.2].

Як вважає мовознавець В. Карабан, транскодування передбачає передачу форми слова іншою мовою, зокрема шляхом адаптивного або змішаного транскодування. Під час адаптивного транскодування зберігається значна частина форми слова, тоді як змішане транскодування поєднує звукові й графічні елементи, що часто застосовується до власних назв, наприклад, *Mansell* — Манселл.

Під час перекладу неологізмів транскодування часто супроводжується описовим перекладом, який подається у дужках. Наприклад: *maceral* - мацерал (органічний компонент вугілля), *Ni-hard* - нігارد (білий чавун, легований хромом і нікелем), *pace* - пейс (позасистемна одиниця довжини). У словниках нові запозичені транскодовані терміни зазвичай мають пояснення: *marker* - маркер (маркувальний олівець чи фломастер), *pager* - пейджер (абонентський радіоприймач із дисплеєм для повідомлень).

Транскодування застосовується, коли в мові перекладу немає аналогічного поняття або відповідного терміну. Через однозначність транскодованих слів цей метод доцільний у випадках, коли потрібен чіткий термін. Особливо часто його використовують для термінів з міжнародними елементами латинського чи грецького походження: *percolator* - перколятор, *obturator* - обтюратор, *optron* - оптрон, *bigamy* - бігамія, *macroassembler* - макроасемблер [16, с.284].

Калькування (дослівний переклад). Калькування, тобто дослівний або ще буквальний переклад, — це такий спосіб передачі нових слів і термінів, за якого відповідник у мові перекладу створюється шляхом прямого перекладу кожного компонента терміна, зазвичай за допомогою підбору першого значення, поданого у словнику [8, с.122]. На зразок: *Primary education* – початкова освіта; *Secondary education* – середня освіта; *Higher education* – вища освіта; *Bachelor's degree* – бакалаврат; *Master's degree* – магістратура; *Doctorate degree* – докторський ступінь; *Curriculum* – навчальна програма; *Lesson plan* – план уроку В даних прикладах для

кожного компонента складного слова обирається його перший словниковий відповідник цільової мови. [49, с.268].

Такої прийом перекладу здебільшого застосовується для перекладу складних слів або термінів, а іноді — для окремих частин терміна або одного компонента терміна. Приклади: *charmed quark* - зачарований кварк, *slag yard* - шлаковий двір. Часто калькування використовують для термінів, утворених за допомогою загальновживаних слів, наприклад: *worm shaft* — черв'ячний вал, *target search* - пошук цілі, *drafting table* - креслярський стіл, *self-loading* - самозавантаження.

Калькування може використовуватися лише в тому випадку, якщо утворений таким чином перекладний еквівалент не суперечить нормам вживання та сполучуваності слів у мові перекладу [16, с.286].

Також доволі часто трапляється напівкалькування — це часткове запозичення, при якому слово чи словосполучення частково складаються з елементів вихідної мови, а частково — з елементів мови перекладу. Проте цей спосіб не завжди точно передає сутність терміна, тому перекладачеві слід застосовувати його лише в крайніх випадках, щоб уникнути спотворення змісту оригінального поняття [13, с.144].

Контекстуальна заміна. Контекстуальна заміна — це лексичне перетворення під час перекладу, при якій замість прямого словникового відповідника обирається інше слово або словосполучення, яке краще відповідає контексту, значенню та нормам мови перекладу. Наприклад:

Materials are **anything** from which products can be made. Матеріали — це **все те**, з чого можна виробити вироби.

The strongest limits on the variability of what are presumed to be fundamental constants come from measurements made in the Oklo uranium mine in Gabon. **Найбільші** обмеження на варіювання того, що вважається фундаментальними константами, отриманими внаслідок вимірювань, що зроблені на урановій копальні в Окло (Габон).

У зазначених вище прикладах слово *anything* передано як «все те», а *strongest* перекладено як «найбільші», що хоч і не є словниковими відповідниками, проте

доволі точно передають нам зміст оригіналу [16, с.288].

Смисловий розвиток. Модуляцією або смисловим розвитком мовознавці вважають заміну слова чи словосполучення мови оригіналу елементом мови перекладу, значення якої цілком логічно випливає зі значення вихідної одиниці. Найчастіше значення співвіднесених слів в оригіналі та перекладі пов'язані між собою причинно-наслідковими відносинами: *I don't blame them.* – *Я їх розумію.* (Причина замінена наслідком: я їх не звинувачую, тому що розумію їх.)

He's dead now. – *Він помер.* (Він помер, отже, зараз він мертвий.)

He always made you say everything twice. – *Він завжди перепитував.* (Ви були змушені повторювати сказане, тому що він перепитував.) При використанні методу модуляції причинно-наслідкові відносини часто мають ширший характер, але логічний зв'язок між двома найменуваннями завжди зберігається [24, с.177].

Антонімічний переклад або формальна негативація. Це такий різновид семантичної трансформації, за якого під час перекладу слова чи сполуки слів, відбувається зміна його форми на протилежну (позитивна на негативну і навпаки), зберігаючи при цьому основний зміст. В перекладознавстві термін "антонімічний переклад" вважають не дуже точним, так як тут не йде мова про підбір антоніма, а лише про зміну форми слова. Тому правильнішим для позначення такого методу перекладу є термін "формальна негативація", так як наголос робиться саме на заміні форми слова, а не йдеться мова про антонімічність, тобто зміна змісту на протидежний.

Трансформація представлена трьома видами:

1. **Негативація:** слово без заперечення замінюється на слово із заперечною часткою "не-" (наприклад, *to continue* – "не зупинятися", *to care* – "не залишатися байдужим", *to accept* – "не відмовитися").
2. **Позитивація:** слово із запереченням трансформується у форму без заперечувальної частки, зберігаючи початковий зміст (*unabbreviated* – "повний", *unnecessary* – "зайвий").
3. **Анулювання подвійного заперечення:** наприклад, *not impossible* перекладається як "можливий", *not uncommon* – "поширений", *not unlikely* –

"ймовірний".

Ці приклади ілюструють, як формальна негативація змінює форму слова або виразу на протилежну, не змінюючи його змісту [16, с.291].

Описовий переклад також відомий як **перифрастичний переклад** - це лексико-граматична трансформація, за якої лексична одиниця мови оригіналу замінюється словосполученням, що розкриває її зміст. Цей спосіб перекладу забезпечує більш-менш детальне пояснення або визначення поняття у мові перекладу. За допомогою експлікації можна передати значення будь-якого безеквівалентного слова мови оригіналу мовою перекладу [9, с.42].

Наприклад: *maisonette* – "квартира на двох рівнях", *rabbit* – "газодифузійне розділення ізотопів з частковою рециркуляцією", *deadline* – "кінцевий термін виконання завдання".

До описового перекладу висуваються такі вимоги:

- 1) переклад має точно передавати основну суть поняття, позначеного неологізмом,
- 2) опис має бути не дуже докладним, детальним
- 3) синтаксична конструкція словосполучення не має бути занадто складною.

Перед застосуванням описового перекладу важливо переконатися, що в мові перекладу немає усталеного відповідника для неологізму, щоб уникнути дублювання термінів. Також перекладач має добре розуміти предметну сферу тексту, щоб правильно передати значення неологізму.

Порівняно з транскодуванням, описовий переклад забезпечує більшу прозорість змісту. Однак, у цього методу є недоліки:

1. Можливе неточне або розмите передавання значення.
2. Описові терміни втрачають стислість, що знижує їхню зручність для утворення похідних термінів [16, с.297].

Отже, ми розглянули такі методи перекладу, як словникові відповідники, транскодування, калькування, контекстуальну заміну, смисловий розвиток, антонімічний переклад, описовий переклад. Кожен з цих методів має свою специфіку і є важливим інструментом для коректної і точної передачі термінів у

перекладі. Застосування словникових відповідників і калькування забезпечує найбільш точну передачу значення термінів, тоді як транскодування та описовий переклад допомагають вирішити проблеми з термінами, що не мають прямого еквіваленту в мові перекладу. Контекстуальна заміна і смисловий розвиток дозволяють адаптувати терміни до певного контексту, а антонімічний переклад допомагає передати значення через формальну зміну контексту.

Всі ці методи є важливими для досягнення високої якості перекладу термінів і сприяють правильному розумінню матеріалу цільовою аудиторією.

2.2. Наукові терміни та труднощі, які виникають під час їх перекладу.

При перекладі термінів необхідно точно передати зміст і стиль оригінального тексту мовою перекладу. За словами Т. Кияка, така цілісність переноситься на іншу мовну систему і трансформується в нову цілісність, характерну для мови перекладу. У цьому процесі особливого значення набуває зв'язок між терміном і контекстом, який визначає його сенс.

Дослідники підкреслюють, що терміни мають зберігати такі ознаки, як абстрактність, однозначність та системність. Однак варто зауважити, що деякі терміни та терміносистеми можуть мати певні недоліки, зокрема полісемію (коли один термін має кілька значень), синонімію (вживання кількох термінів на позначення одного явища), розмежування термінів і понять, а також перенасичення терміносистеми, особливо в галузі освіти, запозиченнями іншомовного походження [49, с.267].

Як показує практика, фахівець, який добре обізнаний в конкретній науковій галузі, наприклад, викладач або розробник навчальних платформ, а також володіє іноземною мовою, часто спроможний забезпечити точніший переклад освітніх термінів, ніж перекладач без відповідної підготовки в цій сфері. Проте такі фахівці з подвійною кваліфікацією трапляються рідко, тому першорядне значення мають мовні знання і перекладацькі навички.

Основні труднощі виникають при перекладі не окремих слів, а складних термінологічних конструкцій, що потребують точного передання значень у

специфічному освітньому контексті. Це вимагає знань як самої термінології, так і галузевих понять, з якими вона пов'язана. Так, для правильного вибору еквівалентів необхідно орієнтуватися в освітніх концепціях, представлених у тексті, та їхніх значеннях у контексті культури, до якої звернено текст.

Зважаючи на специфіку освітньої термінології, можна виділити кілька висновків: Перекладач повинен мати базові знання в освітній сфері, що підвищує адекватність і точність передання змісту. Уникаючи двозначних або неясних термінів, перекладач сприяє кращому розумінню тексту користувачами платформи, особливо якщо доступні синоніми з більш зрозумілою структурою [21, с.4].

Для забезпечення адекватного та точного перекладу термінів також варто розуміти його словотворчу та морфологічну будову, також необхідно знати семантичні відмінності від загальнонародних слів. Як нам вже відомо, терміни класифікуються за будовою на кілька видів:

1. **Прості:** наприклад, *cathode* – "катод", *core* – "серцевина".
2. **Похідні:**
 - Суфіксальні: *generator* – "генератор", *converter* – "конвертер".
 - Префіксальні: *submachine* – "підмашина", *overload* – "перевантаження".
 - Суфіксально-префіксальні: *redistribution* – "перерозподіл".
3. **Складні:** *gearbox* – "коробка передач".
4. **Терміни-словосполучення:** *control valve* – "контрольний клапан", *thermal protection* – "тепловий захист".

2.2.1 Проблеми, які найчастіше виникають при перекладі термінів.

1) Науковці вважають, що **терміни-словосполучення** становлять значну проблему при перекладі, особливо коли термінологічна одиниця складається з трьох і більше компонентів, так як семантичні зв'язки української та англійської мови є досить різними, і це ускладнює визначення головного слова в термінологічному словосполученні. При перекладі таких термінів важливо насамперед правильно визначити порядок перекладу його компонентів.

У безприйменникових термінологічних сполученнях головним зазвичай є останній елемент, а слова зліва надають характеристику головному елементу. Наприклад “Student Performance Evaluation System”, у цьому словосполученні основним є слово *System*, і переклад буде звучати як «система оцінювання результатів студентів», де *System* є головним компонентом словосполучення, а інші слова уточнюють його роль та контекст [54, с.417]. Проте, це правило не завжди можна застосовувати на практиці, оскільки певні особливості термінологічної системи можуть потребувати іншого підходу. Зокрема, останнє слово не завжди є головним. Наприклад, у словосполученні “major stress fatigue cycles rotating bending” основним є слово “cycles”, і переклад буде звучати як “кількість кілоциклів при більшій напрузі для зразка, що випробовується на втому у процесі вигину під час обертання”. Крім того, іноді складно встановити, до якого саме слова відносяться означення на зразок “simple”, “total”, “single”, “main”, “general”, які можуть поєднуватися з різними іменниками. Так, у терміні “minimum film boiling temperature difference” без контексту важко зрозуміти, яке слово уточнює прикметник “minimum”: “temperature” чи “difference”. Таким чином, досягнення повної точності перекладу терміна за допомогою цього алгоритму не завжди є можливим [37, с.374-348].

2) **Омонімія.** Науковці зазначають, що під час перекладу часто виникають труднощі, пов'язані з омонімією слів, особливо термінів - лексичних одиниць, тотожних за формою, але зовсім різних за значенням. У науково-технічній мові омонімія є досить поширеном явищем через те, що в термінології різних сферах науки і техніки широко використовується так званий семантичний словотвір, коли

наявній формі слова присвоюється певне значення. В освітньому секторі, зокрема на веб-сайтах і в додатках для вивчення мов, омонімія також може становити значні проблеми для перекладацької діяльності, особливо коли йдеться про багатозначні слова, які мають специфічні значення в різних галузях або навіть в межах однієї галузі [16, с.316].

Наприклад, термін *Subject* [3, с.113].

- В освіті: «предмет» як навчальна дисципліна (наприклад, «математика» як предмет).
- У граматиці: «підмет» як частина речення.
- У дослідженнях та психології: може означати «суб'єкт» або людину, яка бере участь в експерименті.

термін *Mark* [3, с74].

- В освіті: «оцінка» як результат навчальної діяльності студента (наприклад, «отримати високу оцінку»).
- У спорті: «мітка» для відмічання позиції.
- У маркетингу: «бренд» або комерційний знак.

Таким чином, значення таких омонімічних термінологічних одиниць багато в чому залежить від області науки або техніки, до якої належить початковий текст, а також від тематики самого матеріалу. Однак при перекладі можуть виникати помилки через некоректний вибір значення омоніма, характерного для іншої, суміжної сфери.

Термінологічна омонімія має кілька видів:

1. **Омонімія між галузями:** одна й та ж форма слова може позначати різні поняття в різних сферах науки. Наприклад, *control* в охороні праці означає «профілактичні заходи», а в політології — «контроль ситуації».
2. **Омонімія в суміжних підгалузях:** терміни мають відмінні значення в підгалузях близьких дисциплін. Наприклад, *check* у гідромеліорації — «шлюз-регулятор», а в поливному землеробстві — «поливний чек».
3. **Омонімія в межах однієї галузі:** одна й та сама форма слова може використовуватися для різних понять у підгалузях однієї дисципліни.

Наприклад, *airframe* в авіабудуванні означає «планер», а в космічній техніці — «корпус ракети».

4. **Омонімія в межах підгалузі:** один і той самий термін може позначати різні поняття в межах спільної підгалузі. Наприклад, *fuel* у звичайній енергетиці — «паливо», а в ядерній енергетиці — «ядерне паливо».

Ці різновиди омонімії підкреслюють залежність значення терміна від галузі застосування.

Як зазначають мовознавці, омонімія також може зустрічатися при перекладі термінів-аббревіатур і скорочень. Через обмежену кількість літер в аббревіатурах одна й та сама форма може використовуватися в різних науково-технічних галузях. Наприклад, англійська аббревіатура *OP* у техніці означає «зовнішня приладова дошка», у видавничій справі — «розпродаж видання», у поштової термінології — «наддрук на марці», а в метеорології — «снігова крупа».

Абревіатура *O.R.* у військовій терматичі може позначати «канцелярію підрозділу», «організований резерв» або «рядовий та сержантський склад», а в метрологічній сфері — «зовнішній радіус»; в страховій справі — «ризик власника майна», а в електротехніці — «максимальне реле».

Скорочення, такі як *opt.*, можуть мати різні значення залежно від: в граматиці це «оптатив», в юриспруденції — «оптація», а в фізиці — «оптика».

Існує як міжгалузева, так і внутрішньогалузева омонімія. Наприклад, в армії аббревіатура *FA* може означати «польова армія», «польова артилерія», «надбавка на утримання сім'ї» або «повітряна пригода» [16, с.317-318].

3) Фальшиві друзі перекладача.

Як зазначають мовознавці, сибні друзі перекладача, або міжмовні омоніми, - це слова з двох чи більше мов, які мають схожу фонетичну або письмову форму, але відрізняються за значенням. До цієї категорії також належать слова, які створюють у перекладачів або носіїв мови хибні асоціації, навіть якщо їхня форма не є дуже подібною. Термін «хибні друзі перекладача» позначає пари слів у двох або більше мовах, схожих за формою, але різних за значенням через різне походження [38, ст.103].

До фальшивих друзів перекладача належать такі терміни як **інтернаціоналізми та псевдоінтернаціоналізми**. У багатьох мовах існують слова, які мають дуже схожу форму, але не обов'язково схожу значення; такі слова називають інтернаціоналізмами та псевдоінтернаціоналізмами. Такі слова часто можна зустріти в науково-технічній літературі, наприклад, “теорія”, “метод”, “експеримент”. Переклад таких слів з англійської мови на українську може створювати труднощі, оскільки їхні значення інколи суттєво різняться, як у випадку *actual* (не “актуальний”, а “дійсний”) або *correspondent* (не “кореспондент”, а “відповідний”).

З огляду на це, інтернаціоналізми поділяють на три групи:

1. **Справжні інтернаціоналізми**, слова, значення яких повністю збігається у двох мовах. (*hypothesis* – “гіпотеза”; *literature* – “література”).
2. **Часткові інтернаціоналізми**, слова, що мають схожі значення, але дещо різняться в різних мовах (*correction* – “корекція, виправлення”, *test* - “тест і перевірка”).
3. **Повні псевдоінтернаціоналізми**, слова, значення яких кардинально відрізняється, що може стати причиною помилок у перекладі. Наприклад, *conductor* (не “кондуктор” як би хотілося сказати багатьом, а “диригент”), *audience* (не “аудієнція”, а “аудиторія”), *scholar* (не “школяр”, а “вчений”), *objective* (не “об’єктив”, а “мета”), *technique* (не “техніка”, а “прийом”).

Справжні інтернаціоналізми зазвичай не становлять проблеми чи загрози для точності перекладу, але вони є менш численними, тоді як псевдоінтернаціоналізми (або "фальшиві друзі перекладача") можуть призвести до значних помилок у перекладі через хибну інтерпретацію [16, с.408].

4) Також часто перекладачі стикаються з проблемами при перекладі **академічної термінології**.

Досвід авторів у перекладі матеріалів про вищу освіту з української на англійську свідчить про низку труднощів, зокрема:

- 1) часткові еквіваленти українських термінів;
- 2) відсутність повних еквівалентів або аналогів;

- 3) "фальшиві друзі перекладача";
- 4) закріплені помилкові переклади.

Подолання цих труднощів вимагає глибокого розуміння англомовної академічної системи, порівняння її з українськими реаліями та застосування методів перекладу, таких як компонентний аналіз, підбір аналогів та еквівалентів, описовий переклад, калькування.

Лише деякі українські терміни в цій галузі мають прямі відповідники в англійській мові, як-от "декан" – "dean", "професор" – "professor", "ректор" – "rector". Проте їх використання може варіюватися в межах різних. Наприклад, у США та Великобританії "ректор" часто позначається як "Chancellor" або "President", тоді як "Lord Rector" у Шотландії – це голова студентської ради. Слово "professor" також має ширше значення в англійській мові і може використовуватися для позначення викладачів, які не мають найвищого наукового звання. Українське слово "кафедра" слід перекладати як "department", а не "chair".

Переклад академічних термінів часто ускладнюється відмінностями в системах наукових звань. Наприклад, "член-кореспондент академії наук" не має точного англійського еквівалента. Англійське "corresponding member" може означати іноземного почесного члена, що не відповідає статусу українського члена-кореспондента, для якого більше підходив би переклад "Junior Member". [4, с.209]

5) Багатозначність термінів. Деякі терміни мають не одне значення, які можуть бути як нейтральними, так і розмовними. Наприклад:

- Слово "*credit*" має два основних значення: "залік" (нейтральне) і "вищий бал на іспиті" (розмовне). При перекладі важливо враховувати контекст. Так, "*credit hour*" перекладається як "*залікова година*", а "*credit student*" – як "*студент, що складає іспити*".
- Слово "*campus*" також несе два значення: "студентське містечко" (нейтральне) і "університет/коледж" (більш розмовне). Переклад таких словосполучень, як "*campus paper*" (університетська газета) або "*campusless college*" (коледж без кампусу), залежить від контексту і потребує додаткових

пояснень.

6) **Нові терміни, що виникають з розвитком технологій**
Розвиток комп'ютерних технологій призводить до появи нових лексичних одиниць, для яких важко знайти українські еквіваленти. Наприклад:

- Терміни із компонентами *"cyber"*, *"online"*, *"virtual"* та *"web"* часто вимагають описового перекладу, оскільки українська система освіти не має аналогів.
 - *"cyberschool"* перекладається як *"освіта через Інтернет"*, а *"cyberlecture"* – як *"лекції через комп'ютер (Інтернет)"*.
 - Назви викладачів, як-от *"cybereducator"* чи *"online teacher"*, також потребують описового перекладу (*"педагоги, що навчають через комп'ютер"*) [25, с.19-21].

2.3. Класифікація освітньої термінології

Освітня лексика — це такі лексичні одиниці, що пов'язані між собою асоціативно-логічними зв'язками у межах лексико-семантичного поля «освіта», що забезпечує комунікацію на різних рівнях у цій сфері [25, с.53].

Освітні терміни - це лексеми, що входять до складу освітньої терміносистеми, які позначають поняття та явища цієї сфери і служать для професійної та науково-теоретичної комунікації фахівців освітньої галузі. Чимало освітніх термінів використовують не лише фахівці, а й ті, на кого спрямована їх діяльність: учні, студенти, учасники курсів, лекцій тощо. Тому серед розмовних лексем виокремлюємо професійний жаргон учителів, викладачів, шкільний та студентський сленг. Проблема чіткого розмежування професіоналізмів і термінів залишається досить складною. Термінологічні одиниці мають зазвичай упорядкований і унормований характер, тоді як професіоналізми є напівофіційними словами, що використовуються у вузькому професійному середовищі, здебільшого в розмовному мовленні.

Прийнято вважати, що професіоналізм може існувати як синонім терміна, його еквівалент. Професіоналізми «виступають своєрідними дублетами науково-технічних термінів і не становлять замкненої системи - вони є окремими, не

пов'язаними між собою одиницями. Професіоналізми, як правило, характеризуються певним забарвленням та образністю».

До освітньої лексики відносять такі лексичні групи:

Системи оцінювання

- criterion-referenced grading – критеріальне оцінювання, яке передбачає використання попередньо визначених детальних та об'єктивних критеріїв для оцінки знань учнів;
- holistic scoring – цілісне оцінювання, метод оцінювання письмових робіт та інших завдань, в якому акцент робиться на оцінці роботи як єдиного цілого, а не окремих її складових;
- mean score – середня оцінка, яка розраховується як середнє арифметичне оцінок.;

Назви наук та предметів:

- andragogy – педагогіка дорослого віку;
- ergonomics – ергономіка (наука про економну і безпечну діяльність,)

Методики викладання:

- cooperative learning model – кооперативна модель навчання, що організовується у формі групової роботи учнів з різними здібностями, орієнтованої на досягнення спільного результату.
- discovery teaching or learning – навчання методом відкриття, підхід, що передбачає активне залучення учнів до самостійного засвоєння знань

Сленгізми (професійні жаргонізми)

- co-ed — амер. розм., студентка чи учениця;
medic — амер. розм., студент медичного факультету;
pill — розм., провал на іспиті;
сенсей — викладач або наставник;

Конотаційні семи лексем (незрозуміла мова теоретиків-освітян)

- cribbage – плагіат;
- вікно (велика перерва в заняттях, коли відмінене або не передбачене

розкладом заняття)

Навчальні заклади

- Американська міжнародна школа — American International School.
- Північно-Західний університет — Northwestern University;
- Києво-Могилянська Академія — University of Kyiv-Mohyla Academy;

Освітні організації, асоціації

- Council of Europe's Education Directorate — Директорат Ради Європи з питань освіти;
- TESOL International Association — Міжнародна асоціація викладачів англійської мови для носіїв інших мов;
- National Education Association (NEA) — Національна освітня асоціація;

Документи про отримання освітнього рівня

- Атестат про повну загальну середню освіту — Certificate of complete general secondary education;
- диплом кваліфікованого робітника — qualified worker diploma;
- Бакалаврський диплом з відзнакою — Bachelor's Degree with Honors;
- Advanced GNVQ — Загальнонаціональна професійна кваліфікація підвищеного рівня
- Магістерський диплом — Master's Degree Diploma.

Іспити

- Scholastic Assessment Test (SAT) — Тест для вступу до коледжу в США;
- Law School Admission Test — тест вступника до післядипломної юридичної школи;
- Graduate Management Admission Test (GMAT) — Тест для вступу на програми магістратури з менеджменту (МВА) [25, с.37-47].

ВИСНОВКИ ДО ДРУГОГО РОЗДІЛУ

У другому розділі ми розглянули особливості та способи перекладу лексичних одиниць, до яких належать словникові відповідники, транскодування, калькування, контекстуальна заміна, смисловий розвиток, антонімічний переклад і описовий (перифразний) переклад. Транскодування як метод перекладу охоплює передачу звукової або графічної форми оригінального слова, адаптуючи його до норм цільової мови. Також зазначили, що буває 4 типи транскодування (транскрибування, транслітерування, змішане транскодування, адаптивне транскодування). Калькування передбачає дослівний переклад, що дозволяє зберігати структуру виразу оригіналу. У випадках, коли дослівний переклад неможливий або недоцільний, застосовуються контекстуальна заміна та смисловий розвиток, які забезпечують точну передачу значення в залежності від ситуації. Антонімічний переклад (формальна негатиція) та описовий переклад є важливими засобами передачі змісту за відсутності прямих еквівалентів у мові перекладу.

Ми також проаналізували труднощі, які виникають під час перекладу наукових термінів. Зокрема, терміни-словосполучення викликають значні складнощі через відмінності у семантичних відношеннях між компонентами в англійській та українській мовах, що ускладнює визначення головного слова. Часто проблема полягає у правильному порядку перекладу компонентів термінів. Омонімія, яка властива науковій мові, стає причиною непорозумінь через тотожність форми термінів, які мають різні значення. Іншою суттєвою проблемою є «хибні друзі перекладача» — слова, схожі за звучанням або написанням у двох мовах, але різні за значенням. Багатозначність термінів також ускладнює процес перекладу, оскільки такі терміни можуть мати як нейтральні, так і розмовні значення.

Крім того, було дочліджено різні аспекти освітньої термінології. Освітня лексика охоплює сукупність слів, пов'язаних із лексико-семантичним полем «освіта», які забезпечують комунікацію в цій сфері. До цієї категорії належать терміни, пов'язані з системами оцінювання, назвами наук і предметів, методиками

викладання, а також з навчальними закладами, освітніми організаціями й асоціаціями, документами про здобуття освіти.

Таким чином, у другому розділі були висвітлені основні способи перекладу термінів, труднощі, що виникають під час їх перекладу, та специфіка освітньої термінології, що дозволило визначити підходи до ефективного передання змісту лексичних одиниць у цільовій мові.

РОЗДІЛ 3. ПРАКТИЧНИЙ АНАЛІЗ ОСВІТНЬОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ У МОБІЛЬНИХ ДОДАТКАХ ТА ІНТЕРНЕТ-САЙТАХ

3.1. Аналіз мобільних додатків та інтернет-сайтів для вивчення англійської мови

Сучасні технології мають досить важливу роль в процесі освіти та навчання, зокрема у вивченні іноземних мов. Мобільні додатки та інтернет-сайти для вивчення англійської мови стають все більш популярними та затребуваними завдяки своїй доступності, інтерактивності та здатності адаптуватися під індивідуальні потреби користувачів.

Платформи, додатки та сайти для вивчення мов допомагають зробити освітній процес більш інтерактивним, персоналізованим та доступним. Їх використання в навчанні англійської мови сприяє підвищенню залученості студентів, мотивації та створенню сприятливої навчальної атмосфери. У контексті опанування англійської мови цифрові платформи мають важливу участь у розвитку мовної самоефективності та навчальної співпраці. Вони допомагають впроваджувати інноваційні підходи, які доповнюють традиційні методи та сприяють підвищенню якості освітнього процесу [53, с.890].

Сучасні технології змінюють спосіб викладання та вивчення мов; вони надали вчителям нові засоби та підходи до викладання, які можуть стимулювати інтерес учнів, водночас кидаючи виклик їхньому інтелекту. Крім того, вони надали учням безліч творчих та автентичних ресурсів, які можуть полегшити процес вивчення нової мови. Ларсен-Фріман та Андерсон стверджують, що технології роблять свій внесок у вивчення мови двома шляхами: вони надають навчальні ресурси, такі як подкасти, платформи, онлайн-словники, веб-журнали, веб-дошки тощо, а також сприяють покращенню навчального процесу, зокрема надають простіший доступ до мови, що вивчається, та можливості для учнів працювати на власному рівні та в власному темпі, а також обирати, коли і де навчатися [52, с.90].

Проведення аналізу платформ, застосунків та сайтів для вивчення англійської мови є важливим з кількох причин. По-перше, такі додатки платформи впливають на процес вивчення мов, змінюючи традиційні підходи та впроваджуючи нові

методи. По-друге, розуміння їхньої структури, функціоналу та методики дозволяє оцінити їхню ефективність і виявити сильні та слабкі сторони. Термінологія також є дуже важливим елементом інтерфейсу та змісту таких додатків, сайтів та платформ. Наскільки точно і зрозуміло утворюються терміни, залежить зручність користування ресурсом і успіх навчального процесу. Наприклад, некоректні або не правильно адаптовані терміни можуть призвести до непорозумінь, особливо для учнів, які щойно почали вивчати мову і ще не знайомі з освітньою лексикою.

У процесі дослідження нами було проведено аналіз популярних сайтів і додатків, що широко використовуються для вивчення англійської мови по всьому світу. Серед сайтів були проаналізовані English Practice Test, Test-English, Perfect English Grammar та British Council, які надають різноманітні матеріали, пояснення та тести для вивчення граматики, лексики та підготовки до іспитів. Із застосунків нами було вивчено British Council, Duolingo і Quizlet, що пропонують інтерактивні завдання, картки для запам'ятовування слів та ігрові вправи, які допомагають покращити мотивацію учнів. Аналіз термінологічних одиниць на цих платформах дозволив нам виявити особливості використання освітніх термінів у цифровому середовищі.

Test-English та English Practice Test - це онлайн-платформи, які пропонують найрізноманітніші матеріали для вивчення англійської мови та підготовки до іспитів.

Test-English дає можливість користувачам покращити свої навички в граматиці, аудіюванні, читанні та письмі. Ця платформа створена викладачами та фахівцями з електронного навчання і пропонує індивідуальний підхід, адаптований до цілей, можливостей і графіку кожного студента. Серед переваг Test-English - чіткі та доступні пояснення граматики, безліч вправ та тестів для всіх рівнів, моментальний зворотний зв'язок, а також надається доступ до матеріалів, спрямованих на імітацію завдань іспитів з англійської мови. Також сайт пропонує тест на визначення рівня володіння мовою, котрий допомагає користувачам розпочати навчання з найбільш підходящого етапу [61].

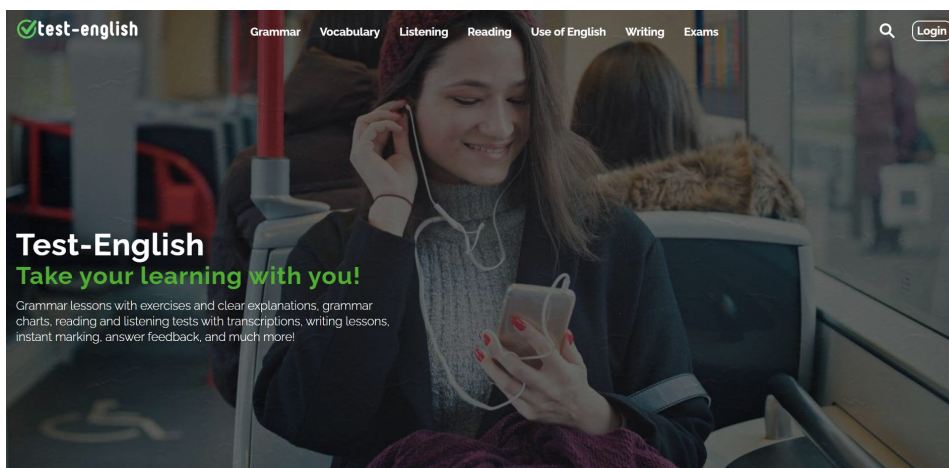

Рисунок 3.1 - Test-English

English Practice Test досить схожа платформа для вивчення іноземної мови, вона також надає широкий вибір вправ і тестів, направлених на розвиток головних мовних вмінь. Сайт акцентує увагу на практичному застосуванні мови, пропонуючи тести, які допомагають користувачам перевірити свої знання та підготуватися до іспитів. Матеріали сайту пропонують завдання на граматику, лексику, читання та аудіювання, які роблять платформу корисним інструментом як для самостійної підготовки, так і для викладачів [60].

Обидві платформи мають схожу мету допомогти студентам, які хочуть покращити свої навички англійської мови в зручному темпі, і надають ефективні інструменти для самоперевірки та підготовки до різноманітних іспитів.

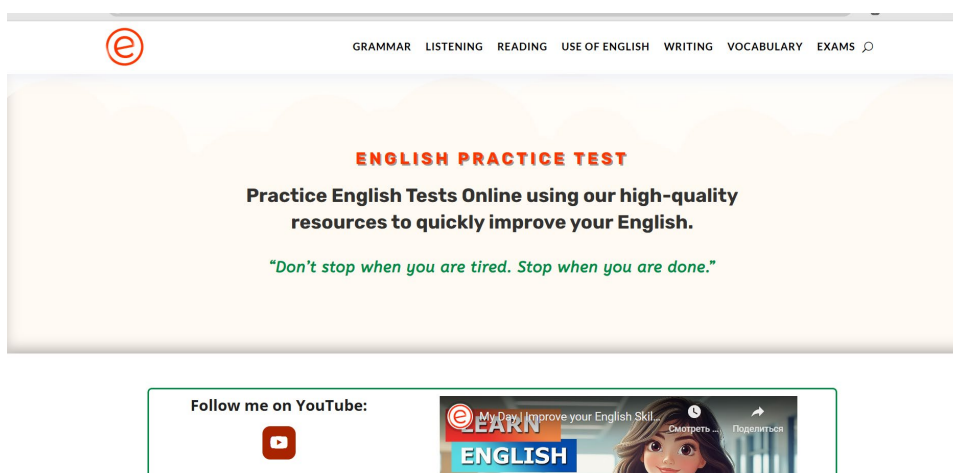

Рисунок 3.2 - English Practice Test

Quizlet - популярний інструмент для створення флеш-карток, вперше випущений у 2007 році як інноваційна заміна звичайним паперовим карткам.

Згодом затосунок було вдосконалено, додано можливість прослуховувати слова, також додано інтегрований словник і можливість додавати зображення, використовуючи загальнодоступні файли зображень.

Quizlet пропонує кілька режимів навчання: флеш-картки для запам'ятовування інформації, тест для перевірки знань. Match - інтерактивна гра з таймером, яка допомагає швидко зіставляти терміни з визначеннями. Learn - адаптивний режим, який відстежує ваш прогрес і допомагає запам'ятовувати складні терміни. Такі вдосконалення роблять Quizlet надзвичайно ефективним інструментом для поповнення словникового запасу, що є важливим аспектом у вивченні будь-якої іноземної мови. Значна увага також надається взаємодії між користувачами, викладачі мають змогу створювати набори карток для своїх учнів, а учні - ділитися матеріалами та спільно навчатися.

Завдяки зручному інтерфейсу та інтерактивним функціям платформа отримала широке розповсюдження в мовній освіті по всьому світу. Студенти можуть використовувати Quizlet для створення персоналізованих списків слів, тренування словникового запасу та покращення розуміння за допомогою різних режимів навчання. Нещодавні дослідження показали, що більшість студентів високо оцінюють ефективність та результативність Quizlet у порівнянні з традиційними методами навчання [53,.c254-256].

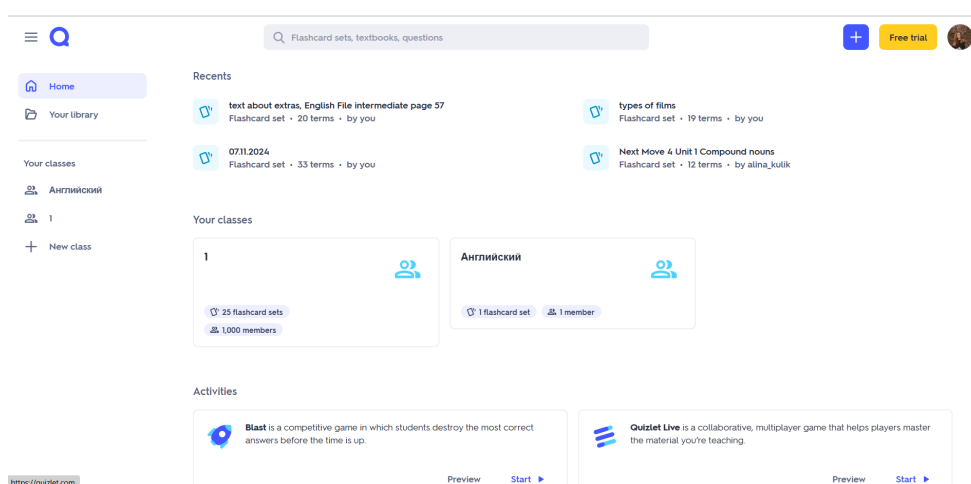

Рисунок 3.3 – Quizlet

Наступна платформа для вивчення англійської мови - **British Council** - це організація, котра підтримує мир і добробут за допомогою укріплення зв'язків,

порозуміння та взаємодовіри між людьми з Великої Британії та інших країн світу. Організація поєднує глибокі знання Великої Британії в галузі мистецтва, культури, освіти та англійської мови з присутністю в більш ніж 100 країнах і можливостями встановлювати контакти з молоддю та лідерами думок. Також вона забезпечує широкі ресурси та інструменти для вивчення англійської мови.

Організація співпрацює з органами влади та партнерами у сфері освіти, англійської мови та культури, що дає змогу отримувати значні досягнення для мільйонів людей по всьому світу. У 2021-2022 роках British Council охопила понад 650 мільйонів користувачів у 200 країнах і територіях, підтримуючи свої програми та ініціативи.

Сайт і застосунок British Council для вивчення англійської мови є вагомими інструментами, які надають широкий спектр можливостей для користувачів:

- Вивчення англійської мови за допомогою інтерактивних уроків та ресурсів для учнів будь-яких рівнів: від початківців (A1) до просунутих (C2).
- Підготовка до міжнародних іспитів, таких як IELTS, і доступ до практичних матеріалів.
- Курси та вправи для розвитку навичок слухання, говоріння, читання та письма.

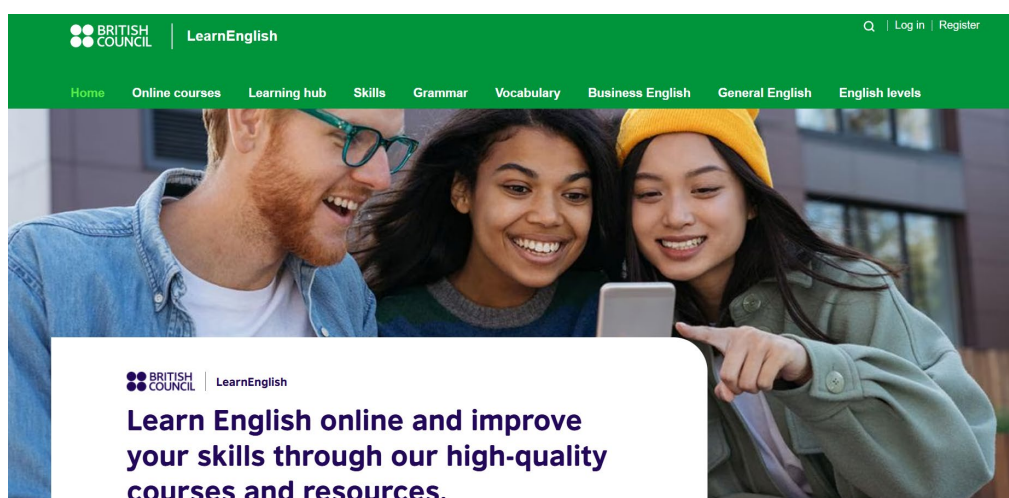

Рисунок 3.4 – British council

Діяльність British Council не лише сприяє вивченню англійської мови, а й активізує культурний обмін, сприяє зміцненню міжнародних зв'язків і сприяє

доступу до знань, що робить її вагомим елементом світового навчального процесу.

Duolingo - це дуже відомий додаток для вивчення мов, який можна завантажити з Google Play або App Store на пристрої Android та iOS.

Було проведено аналіз основних функцій долатка. В ньому можливість обирати мови, для англомовних користувачів доступно 16 мов. Для носіїв інших мов вибір обмежений: Іспаномовні користувачі можуть вивчати тільки 6 мов, франкомовні - 4 мови. Незважаючи на це, Duolingo пропонує ширший вибір мов, ніж конкуренти.

В додатку також можна обрати щоденну мету навчання Casual (5 хвилин), Regular (10 хвилин), Serious (15 хвилин), Insane (20 хвилин).

Додаток пропонує індивідуальний підхід для кожного учня. Якщо користувач уже знає основи мови, йому пропонується пройти тест для визначення його рівня. Новачки починають із базових уроків.

Пропонуються також різні типи вправ:

- Завдання на переклад: переклад з рідної мови і навпаки.
- Зіставлення (matching): вибір слова або картинки із запропонованих варіантів.
- Пари слів: з'єднання еквівалентних слів двома мовами.
- Аудіювання: прослуховування фраз та їх запис.
- Говоріння: повторення почутого.

Кожен урок містить 10-15 завдань, прогрес відображається у вигляді смужки на екрані. Помилки розбираються одразу, і завдання, в якому була допущена помилка повторюється наприкінці уроку. Duolingo мотивує користувачів шляхом нагород за виконання щоденних цілей, звуковими та візуальними ефектами. Якщо мета не досягнута, додаток надсилає пуш-повідомлення з нагадуванням продовжити заняття. Додаток розумно розпізнає опечатки і коригує їх, не зараховуючи як помилку. Користувачі можуть додавати друзів, змагатися з ними та отримувати повідомлення про перевищення їхніх результатів, що стимулює займатися більше. Duolingo фокусується на вивченні лексики та пропонує інтерактивні вправи, але не надає граматичних пояснень [56, с.90-93].

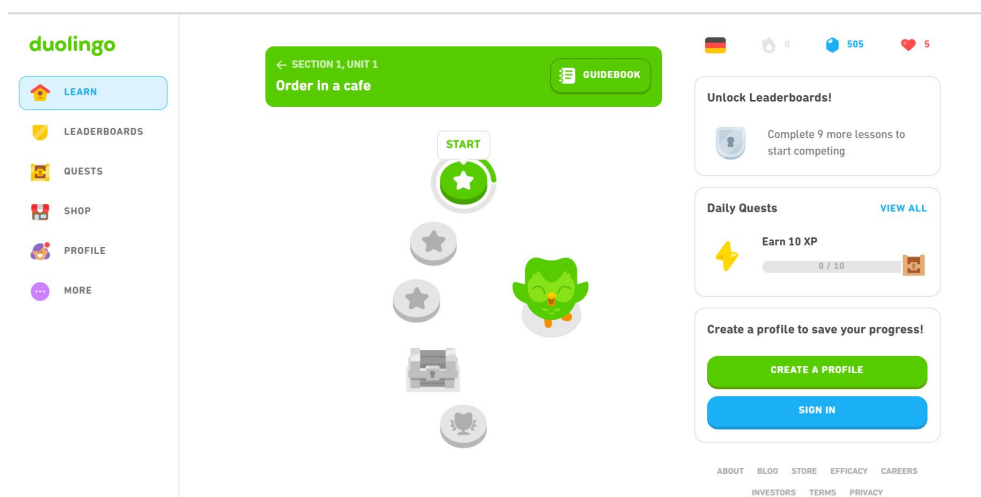
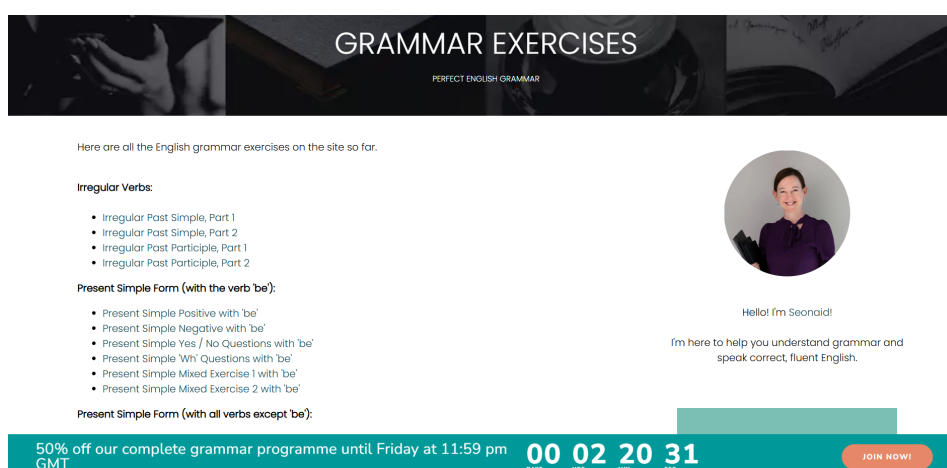

Рисунок 3.5 – Duolingo

Також було розглянуто сайт для вивчення англійської мови – **Perfect English Grammar**. Платформа пропонує різноманітні вправи та пояснення для покращення навичок з граматики англійської мови. Сайт створений для самостійного вивчення мови. Платформа надає доступні пояснення до різних граматичних аспектів англійської мови. Також доступні інтерактивні вправи на відпрацювання граматики, які допомагають закріпити знання користувачів. Курси вивчення мови розділені за рівнями володіння англійською мовою, щоб користувачам легше було підібрати необхідні для них завдання. Платформа також пропонує платні курси для різних рівнів володіння англійською мовою. Платформа досить схожа на попередньо розглянуті [62].

1. Рисунок 3.6 - Perfect English Grammar

3.2 Структурно-семантичний аналіз термінів у мобільних додатках

Під час дослідження сайтів та додатків для вивчення мови, було досліджено 312 лексичні одиниці, тобто терміни. Так як нами вже було встановлено в першому розділі даного дослідження, терміни за своєю будовою поділяються на наступні категорії:

- Кореневі терміни
- Похідна терміни
- Складні слова
- Терміни-словосполучення
- Аббревіатури
- Буквені умовні позначення
- Символи
- Номенклатурні одиниці

Серед відібраних нами термінів, було досліджено 59 непохідних (кореневих, без додавання префіксів, суфіксів, закінчень) термінів, 35 похідних термінів, 21 складний термін, 7 термінів аббревіатур і найбільше було досліджено термінів словосполучень – 190 одиниці (Додаток Г).

Приклади **непохідних термінологічних одиниць** (слова у їх початковій формі): noun — іменник, article — артикль, adverbs — прислівники, verb — дієслово, comma — кома, score — рахунок, tip — порада, accent — акцент, answer — відповідь, error — помилка, heart — життя, Gem — дорогоцінний камінь, quiz — вікторина, match — відповідність або пара, translate — перекладати, theme — тема, member — учасник, set — набір карток, об'єднаних за темою, deck — стопка карток для вивчення, folder — папка для організації наборів карток, file — файл, term — термін, card — картка, error — помилка, class — клас, група, mode — режим, shop — магазин, habit — звичка.

Більшість термінологічних одиниць відносяться до категорії іменників, позначають поняття або об'єкти. Проаналізовані термінологічні одиниці відповідають вимогам терміну, які були зазначені у першому розділі даного дослідження – однозначні, стислі, експресивно-нейтральні, мають чітку дефініцію,

мають інтернаціональний характер та контекстуально незалежні.

Також в даній роботі було проведено дослідження структури **похідних термінологічних одиниць** (ті, які утворені за допомогою додавання закінчення, префікса або суфікса). Як показало наше дослідження, похідні терміни (34 одиниці), які зустрічаються на сайтах та додатках для вивчення мови, найчастіше утворені наступними методами:

Префіксальний - 5 одиниці, додавання закінчення «-ing» – 6 одиниць, суфіксальний – 24 одиниці (всього 35 термінологічних одиниць). Результати даного аналізу похідних термінів можна побачити в додатку А даної роботи. Отже, ми можемо зробити висновок, що найчастіше похідні слова освітньої термінології на сайтах та додатках для вивчення мов утворюються суфіксальним способом. Серед проаналізованих лексичних лексичних одиниць, утворених суфіксальним методом було застосовано 11 різних суфіксів. Також в результаті дослідження було помічено, що найчастіше терміни утворюються додаванням наступних суфіксів: «tion» (6 одиниць), «ion» (5 одиниць), «ment» (4 одиниці), «ation» (3 одиниці). Статистику всіх згаданих одинадцятих суфіксів можна побачити в додатку Б.

А також в ході дослідження було проаналізовано, що більшість похідних термінів, утворено шляхом додаванням суфікса, префікса або закінчення «ing» до основи **дієслова** (25 разів), що вказує на те, що дана частина мови є найбільш продуктивною для формування похідних термінологічних одиниць. Суфіксальним способом утворено 25 одиниць, префіксальним – 4, додавання закінчення «ing» - 6 одиниць. Досліджені терміни утворено за наступними формулами:

- Verb + tion (6 разів)
- Verb + ing (6 разів)
- Verb + er (4 рази)
- verb + ion (2 рази)
- Verb + ment (2 рази)
- Verb + ation (4 рази).

Суфікси «ance», «ity» було помічено всього по одному разу серед досліджуваних одиниць (appearance — appear + ance, verb + ance, activity — active

+ ity, adjective + ity, суфіксальний, другий термін утворено від прикметника, а не від дієслова), так само як і префіксальний спосіб, reset – re + set - re + Verb.

Крім того, деякі термінологічні одиниці утворені додаванням до них суфіксів або префіксів до основи іменника або прикметника, що може свідчити нам про те, що ці частини мови являються менш продуктивними частинами мови у формуванні нових термінологічних одиниць (journalism – journal + ism, noun + ism; activity — active + ity, adjective + ity).

Приклади описаних вище механізмів утворення термінологічних одиниць:

1. Listening – listen + ing, Verb + ing, додавання закінчення
2. Reading – read + ing, Verb + ing, додавання закінчення
3. Speaking – speak +ing, Verb + ing, додавання закінчення
4. expression – express + ion, verb + ion, суфіксальний
5. question — quest + ion, noun + ion, суфіксальний
6. session — sess + ion, root + ion, суфіксальний
7. expression – express + ion, verb + ion, суфіксальний
8. question — quest + ion, noun + ion, суфіксальний
9. definition — define + tion, verb + tion, суфіксальний
- 10.session — sess + ion, root + ion, суфіксальний
- 11.notification — notify + tion, verb + tion, суфіксальний
- 12.definition — define + tion, verb + tion, суфіксальний
- 13.Mistake – mis + take, mis + verb, префіксальний
- 14.pronoun — pro + noun, prefix + noun, префіксальний
- 15.transcript — trans + script, prefix + noun, префіксальний

Також в ході дослідження нами було проведено аналіз 21 **складних термінологічних** одиниць. Складні слова найчастіше складаються з двох або більше слів, які можуть незалежно вживатися в мові у вільній формі.

- Broadcasting – broad + cast + ing = adjective + noun + ing
- Downloads – down + load + s = adverb + verb + s
- Workplace – work + place = noun + noun + s
- Worksheet – Work+ sheet = noun + noun

- Keyboard – Key+ board = noun + noun
- Login – Log + in = verb + preposition
- Logout - Log + out = verb + preposition
- Checkpoint – Check + point = verb + noun
- Milestone – Mile + stone = noun + noun
- Flashcards – Flash + card + s = noun + noun + s
- Password - pass + word = verb + noun
- Wordlist – Word + list = noun + noun
- Highlighter – High +light + er = adjective + noun + er
- Leaderboard – Lead + er + board = verb + er + noun
- gap-fill - gap + fill = noun + verb
- Username – User + name - noun + noun
- Feedback - feed + back = Verb + Adverb
- Membership – Member + ship = noun + noun
- Money-back – Money + back = noun + adverb
- Overview – over + view = preposition + noun
- Newsletter – new + s + letter = adjective + noun

Результати дослідження у таблиці:

Таблиця 3.1

	формула	Кількість
1	noun + noun	8
2	verb + noun	3
3	Verb + preposition	2
4	Adjective + noun	2
5	Noun + verb	1
6	Verb + adverb	1

Продовження таблиці 3.1

7	Noun + adverb	1
8	Adverb + verb	1
9	Preposition + noun	1

Отже можемо зробити висновок, що в даному типі словоутворення складних термінологічних одиниць, слова найчастіше утворюються за допомогою комбінацій іменників. З 21 відібраного терміна, іменники виступають складовими складних слів 17 разів. Комбінація noun + noun є найбільш поширеною, вона зустрічається 8 разів.

Друге місце за частотою вживання займають дієслова (10 разів). Вони зустрілись в таких поєднаннях: з іменником Verb + Noun (password - пароль, leaderboard – дошка лідерів), з прийменником Verb + Preposition (login – вхід в систему, logout – вихід із системи), Verb + Adverb (feedback – зворотній зв'язок).

Серед утворення складних термінів прикметники значно рідше вступають у процес творення слів, серед проаналізованих термінів вони вступили у зв'язок два рази з комбінацією Adjective + noun (broadcasting - трансляція, highlighter - виділення). Розглянуті термінологічні одиниці задовольняють ознакам термінів, наведеним у першому розділі цього дослідження: вони однозначні, лаконічні, експресивно нейтральні, мають чітко визначену дефініцію, є інтернаціональними за своїм характером і не залежать від контексту.

Найбільше в даному дослідженні було проведено аналіз термінів – словосполучень. **Термінологічне словосполучення** - це синтаксична структура, яка покликана виконувати функцію позначення професійного поняття в рамках певної терміносистеми, що складається з повнозначних елементів, пов'язаних між собою підрядним зв'язком, і будується за граматичними нормами відповідної мови.

Під час дослідження було відібрано всього 190 термінологічних словосполучень. Серед яких двокомпонентних – 133, трикомпонентних – 38, чотирикомпонентних – 10, п'ятикомпонентних – 9 (результати можна побачити у додатку В).

Під час проведення дослідження, нами було встановлено, що саме іменники найчастіше виступають **головним компонентом** у переважній кількості термінологічних одиниць, що підтверджується положенням з першого розділу даної роботи. Це може вказувати нам на тенденцію застосування цієї частини мови для позначення понять та об'єктів в англійській мові. Іменник є головним елементом у 187 проаналізованих термінах-словосполученнях. Приклади:

- **Required fields** — два компоненти — Обов'язкові поля — головний компонент **fields** — **іменник**
- **Past tense** — два компоненти — Минулий час — головний компонент **tense** — **іменник**.
- **Modals of necessity** — три компоненти — Модальні дієслова необхідності — головний компонент **modals** — **іменник**
- **Terms of use** — три компоненти — Умови використання — головний компонент **terms** — **іменник**.
- **Practice English Grammar Test** — чотири компоненти — Тест з граматики англійської мови — головний компонент **test** — **іменник**.
- **grammar of phrasal verbs** — п'ять компонентів — Граматика фразових дієслів — головний компонент **grammar** — **іменник**

Дієслово виступає головним елементом термінологічних словосполучень всього лише 3 рази. Приклади:

Fill in — два компоненти — Заповнити — головний компонент **fill** — дієслово.

Submit a Comment — 2 компоненти — Надіслати коментар — головний компонент **submit** — дієслово

Contact us – 2 два компоненти – зв'язатися з нами – головний компонент – **Contact** – дієслово

В таких словосполученнях увага акцентується на дії або процесі.

Найбільше всього серед словосполучень на сайтах та додатках для вивчення англійської мови зустрічаються **двокомпонентні терміни (133 одиниці)**. В ході дослідження було виявлено, що найчастіша формула двокомпонентних термінів

adjective + noun (61 одиниця), така формула є досить частою серед термінотворення і це свідчить про те, що прикметники досить часто використовуються для надання характеристики або уточнення іменників, а також надають точності та деталізації іменникам у двокомпонентних структурах. Наприклад:

- Negative **sentence** — два компоненти — Заперечне речення — головний компонент sentence — іменник. Negative — прикметник — надає характеристику другому компоненту. Формула: прикметник + іменник.
- Positive **verb** — два компоненти — Позитивне дієслово — головний компонент verb — іменник. Positive — прикметник — надає характеристику другому компоненту. Формула: прикметник + іменник.
- Uncountable **noun** — два компоненти — Незлічуваний іменник — головний компонент noun — іменник. Uncountable — прикметник — надає характеристику другому компоненту. Формула: прикметник + іменник.
- Countable **noun** — два компоненти — Злічуваний іменник — головний компонент noun — іменник. Countable — прикметник — надає характеристику другому компоненту. Формула: прикметник + іменник.
- Plural **form** — два компоненти — Множинна форма — головний компонент form — іменник. Plural — прикметник — надає характеристику другому компоненту. Формула: прикметник + іменник.

Також досить поширеною серед двокомпонентних термінів словосполучень є формула noun + noun (53 одиниці), так як саме іменники здебільшого виконують роль носіїв основного значення терміна.

- Account **type** — два компоненти — Тип облікового запису — головний компонент type — іменник. Account — іменник — надає уточнюючу класифікацію другому компоненту. Формула: іменник + іменник
- Time **zone** — два компоненти — Часовий пояс — головний компонент zone — іменник. Time — іменник — надає уточнюючу класифікацію другому компоненту. Формула: іменник + іменник

- Lesson **plan** — два компоненти — План уроку — головний компонент plan — іменник. Lesson – іменник – надає уточнюючу класифікацію другому компоненту. Формула: іменник + іменник
- Reading **comprehension** — два компоненти — Розуміння тексту — головний компонент comprehension — іменник. Reding – іменник – надає уточнюючу класифікацію другому компоненту. Формула: іменник + іменник
- Vocabulary **reference** — два компоненти — Словниковий довідник — головний компонент reference — іменник. Vocabulary – іменник – надає уточнюючу класифікацію другому компоненту. Формула: іменник + іменник
- Audio **recordings** — два компоненти — Аудіозаписи — головний компонент recordings — іменник. Audio – іменник – надає уточнюючу класифікацію другому компоненту. Формула: іменник + іменник

Отже, проаналізувавши дані словосполучення, можна зробити висновок, що в формулах словосполучення adjective + noun та noun + noun, головний компонент переважно розташований на другому місці. Це означає, що перший компонент словосполучення надає уточнюючу класифікацію або характеристику другому компоненту.

На першій позиції головний компонент стоїть у словосполученнях, які мають такі формули: verb + preposition або verb + noun. Приклади:

- **Submit** a Comment — 2 компоненти — Надіслати коментар — головний компонент submit — дієслово. verb + noun
- **Contact** us – 2 компоненти — зв'язатися з нами — дієслово + іменник — головний компонент contact — дієслово
- **Fill** in — два компоненти — Заповнити — головний компонент fill — дієслово. verb + preposition

Також під час дослідження було виявлено кілька термінів, які утворені за формулою **числівник + іменник** (6 одиниць). Найчастіше такі словосполучення позначають граматичні темі, головний компонент також іменник, який розташований на другому місці, а перший компонент словосполучення надає характеристику другому.

- Second conditional — два компоненти — Другий умовний спосіб — головний компонент conditional — іменник. Second - числівник, характеризує головний компонент. Формула: числівник + іменник.
- Zero conditional — два компоненти — Нульовий умовний спосіб — головний компонент conditional — іменник. zero - числівник, характеризує головний компонент. Формула: числівник + іменник.
- First conditionals — два компоненти — Перший умовний спосіб — головний компонент conditionals — іменник. Формула: числівник + іменник.

Під час проведення дослідження, було виявлено, що найменш поширеними є словосполучення, які мають такі формули: adjective + adjective, noun + preposition, verb + noun, noun + adverb, під час дослідження вони траплялись в одиничних випадках.

- Past simple — два компоненти — Минулий простий час — головний компонент simple — прикметник. Формула: прикметник + прикметник.
- Learn mode — два компоненти — Режим навчання — головний компонент mode — іменник. дієслово + іменник.
- Level up — два компоненти — Підвищити рівень — головний компонент level — дієслово. Формула: іменник + прийменник.
- items remaining — два компоненти — залишок позицій — головний компонент items — іменник. Формула: іменник + дієприкметник.

Наступна категорія досліджуваних термінологічних одиниць — **трикомпонентні терміни словосполучення** – 38 одиниць.

У 36 з 38 одиниць – головний компонент **іменник**, що підтверджує попередні висновки дослідження, а також необхідно відзначити, що лише в двох словосполученнях головним компонентом є прикметник:

- Present perfect **continuous** — Теперішній доконаний тривалий — головний компонент – continuous – тривалий.
- Present perfect simple — три компоненти — Теперішній доконаний

простий час — головний компонент *simple* — прикметник

Приклади, де головним компонентом виступає іменник:

- *Modals of obligation* — три компоненти — Модальні дієслова обов'язку — головний компонент *modals* — іменник.
- *Adverbs of place* — три компоненти — Прислівники місця — головний компонент *adverbs* — іменник.
- *English language ability* — три компоненти — Здатність володіти англійською мовою — головний компонент *ability* — іменник.
- *Present tense review* — три компоненти — Огляд теперішнього часу — головний компонент *review* — іменник.

Як показало наше дослідження, в більшості досліджених термінах головний компонент займає **третє, останнє** місце термінологічного словосполучення, а компоненти, які знаходяться перед головним компонентом словосполучення, надають уточнюючу інформацію або характеризують головний елемент. (24 випадки). Також ця теорія підтверджується інформацією другого розділу даного дослідження. Приклади:

- *Future time clauses* — Речення про майбутній час — головний компонент *clauses* — 3 місце. *Future time* — надають уточнюючу класифікацію головному компоненту.
- *Multiple choice gaps* — Пропуски з вибором відповіді — головний компонент *gaps* — 3 місце. *Multiple choice* — надають уточнюючу класифікацію головному компоненту.
- *Intermediate vocabulary lesson* — Урок словникового запасу для середнього рівня — головний компонент *lesson* — 3 місце. *Intermediate vocabulary* — надають уточнюючу класифікацію головному компоненту.

Перше місце головний компонент займає у 14 випадках, таке явище зазвичай зустрічається у словосполученнях, які містять прийменник та мають формулу

noun + preposition + noun, що також підтверджується у другому розділі дослідження. Приклади:

- **Use of English** — три компоненти — Використання англійської мови — головний компонент use — іменник, розташований на першому місці.
- **Modals of necessity** — три компоненти — Модальні дієслова необхідності — головний компонент modals — іменник, розташований на першому місці.
- **Terms of use** — три компоненти — Умови використання — головний компонент terms — іменник, розташований на першому місці.
- **Modals of advice** — три компоненти — Модальні дієслова поради — головний компонент modals — іменник, розташований на першому місці.

В ході дослідження нами було встановлено, що найбільш частотними формулами трикомпонентних термінологічних словосполучень на сайтах, платформах та додатках для вивчення англійської мови являється **noun + preposition + noun (13 одиниць)**, де прийменник з'єднує перший і третій компонент словосполучення, а головний компонент розташований на **першому** місці, та **adjective + noun + noun (12 одиниць)**, де головний компонент знаходиться на **останньому** місці. Приклади:

- **Modals of necessity** — три компоненти — Модальні дієслова необхідності — головний компонент modals — іменник, розташований на першому місці. Формула **noun + preposition + noun**
- **Terms of Use** — три компоненти — Умови використання — головний компонент terms — іменник, розташований на першому місці. Формула **noun + preposition + noun**
- **Adverbs of manners** — три компоненти — Прислівники способу дії — головний компонент adverbs — іменник, розташований на першому місці. Формула **noun + preposition + noun**
- **Personal learning plan** — три компоненти — Особистий навчальний план — головний компонент plan — іменник, розташований на останній позиції. Формула **adjective + noun + noun**.

- Personal learning plan — три компоненти — Особистий навчальний план — головний компонент plan — іменник, розташований на останній позиції. Формула **adjective + noun + noun**.
- Brand-new subscription platform — три компоненти — Нова платформа підписки — головний компонент platform — іменник, розташований на останній позиції. Формула **adjective + noun + noun**.

Також біло проведено дослідження та виявлено, що менш поширеними є наступні формули утворення термінологічних одиниць: Noun + noun + noun (3), adjective + adjective + noun (3), adjective + adjective + adjective (2), приклади:

- English language ability — три компоненти — Здатність володіти англійською мовою — головний компонент ability — іменник. Формула: noun + noun + noun
- English practice test — три компоненти — Практичний тест з англійської мови — головний компонент test — іменник. Формула: noun + noun + noun
- Affordable online courses — три компоненти — Доступні онлайн-курси — головний компонент courses — іменник. Формула: adjective + adjective + noun.
- Scalable training solutions — три компоненти — Масштабовані навчальні рішення — головний компонент solutions — іменник. Формула: adjective + adjective + noun.
- Present perfect simple — три компоненти — Теперішній доконаний простий час — головний компонент simple — прикметник. Формула: adjective + adjective + adjective.

Також під час проведення даного дослідження, з сайтів для вивчення англійської мови нами було відібрано для подальшого аналізу 10 чотирикомпонентних та 9 п'ятикомпонентних термінологічних одиниць. Як показав наш аналіз, всі ці термінологічні словосполучення мають досить різну будову та структуру. Також нам вдалось встановити, що головний компонент в даних словосполученнях — як і в більшості випадків **іменник**. У більшості випадків головний компонент знаходиться на першому місці.

Серед чотирикомпонентних словосполучень, найбільш поширеною формулою виявилась така: **noun + noun + preposition + noun**, в деяких випадках можна побачити формулу **noun + preposition + noun + noun**. Головний компонент в таких словосполученнях знаходиться на першому місці, інші ж компоненти надають уточнюючу інформацію щодо першого.

- Reading Tests for Starters - — чотири компоненти — Тести на читання для початківців — головний компонент **reading** — іменник, розташований на першому місці. Формула: **noun + noun + preposition + noun**
- Listening Tests for Starters - — чотири компоненти — Тести на аудіювання для початківців — головний компонент **listening** — іменник, розташований на першому місці. Формула: **noun + noun + preposition + noun**
- Table of grammar contents - 4 компонентів — Таблиця граматичних тем тесту англійської — головний компонент **table** — іменник, розташований на першому місці. Формула: **noun + preposition + noun + noun**
- Review of verb tenses — чотири компоненти — Огляд часів дієслів — головний компонент **review** — іменник, розташований на першому місці.

Серед п'ятикомпонентних термінологічних словосполучень головним компонентом також являється іменник і розташований він на першій або середній позиції словосполучення. Приклади з головним компонентом на початковій позиції:

- Modals of ability and possibility — п'ять компонентів — Модальні дієслова здатності та можливості — головний компонент **modals** — іменник.
- Clauses of contrast and purpose — п'ять компонентів — Речення для вираження протиставлення і мети — головний компонент **clauses** — іменник.
- text with multiple choice gaps — п'ять компонентів — Текст із пропусками для вибору варіантів — головний компонент **text** — іменник.

Приклади з головним компонентом в середній позиції словосполучення:

- Common European Framework of Reference — п'ять компонентів — Загальноєвропейська система координат — головний компонент **Framework** — іменник.

- Correct option for each gap — п'ять компонентів — Правильний варіант для кожного пропуску — головний компонент option — іменник.

Також в ході дослідження було проаналізовано **7 термінів аббревіатур**. Як вже було сказано в першому розділі дослідження, аббревіатури - це слова, утворені з початкових букв інших слів,

- KET - the Key English Test – основний текст з англійської мови, головний компонент Test – іменник, розташований на останній позиції, попередні компоненти уточнюють головний.
- PET - The Preliminary English Test – попередній тест з англійської мови, головний компонент Test – іменник, розташований на останньому місці, попередні компоненти уточнюють головний компонент.
- FCE - the First Certificate in English - Перший Кембриджський сертифікат або Перший сертифікат з англійської мови, головний компонент Certificate – іменник, розташований на другому місці.
- CAE - the Cambridge Advanced Certificate in English - Кембриджський сертифікат з просунутої англійської мови, де головний елемент Certificate – іменник, розташований на другому місці.
- IELTS - the International English Language Testing System
- TOEIC - The Test of English for International Communication

Можемо побачити, що всі аббревіатури складаються з початкових літер їх складових компонентів. Всі аббревіатури забезпечують стислість та доступність, а також вони мають інтернаціональний характер. Досліджені аббревіатури містять в собі від 3 до 6 слів, а головний компонент кожної аббревіатури іменник, адже саме вони використовуються для позначення понять та об'єктів.

3.3. Семантична класифікація термінів

Вивчаючи та аналізуючи терміни на сайтах та додатках для вивчення мови, також необхідно розподілити їх за семантичним значенням задля кращого розуміння функціоналу та структури сайту. Вивчаючи терміни з обраних сайтів та додатків, ми розподілили їх на основні категорії:

- Екзамени, тести та рівні володіння англійської мови
- Граматичні аспекти на мовні навички
- Інструменти, платформи,
- Умови, правила, функціонал сайту

Приклади термінів, з наведених категорій:

Назва категорії	Приклади термінів
Екзамени, тести та рівні володіння англійської мови	KET - the Key English Test , PET - the Preliminary English Test, FCE - the First Certificate in English, CAE - the Cambridge Advanced Certificate in English, IELTS - the International English Language Testing System, TOEIC - The Test of English for International Communication, English practice test, level test, Practice English Grammar Test, Grammar Test
Граматичні аспекти на мовні навички	Subject of a sentence, Plural form, Singular form, Grammar, Listening, Reading, Use of English, Writing, Vocabulary, Clauses of contrast and purpose, Object question, Subject question, Correct option, Present tense, Present tense review, Past modal verbs of deduction, Countable noun, Uncountable noun, Communication skills, Comment adverbs, Future time clauses, Adverbs of place, Adverbs of manners, Adverbs of frequency, Adverb phrase, Adverbs of time, The main verb, Table of grammar contents.
Інструменти, платформи,	Learning platform, Advanced pack, Personal learning plan, One-to-one lessons, Downloadable resources, Self-study course, Subscription plan, Online materials, One-to-one sessions, Extra features, Brand-new subscription platform,

	Correct option for each gap, game, keyboard, The most suitable option, Intermediate pack, Worksheet, Corporate training and assessments, Business topics.
Умови, правила, функціонал сайту	Terms and Conditions, Workplace, Personal information, Privacy Policy, Career opportunities, cookie policy, cookie declaration, preference centre, account, full-size image, flashcards, web content, Business environment, Terms of use, Age requirement, Subscription plan, Username, notification, web content, time zone, actual name, Personal tutoring, Lesson plan.

Семантична класифікація термінів дає нам можливість упорядкувати інформацію, подану на сайтах для вивчення англійської мови, краще зрозуміти функціонал сайтів та забезпечити якісний переклад.

3.4. Способи перекладу термінів підмови освіти на сайтах та додатках вивчення англійської мови. Труднощі, які можуть виникнути при перекладі термінів.

Переклад є одним із основних способів поповнення термінології. Він сприяє появі та поширенню еквівалентів лексичних одиниць, які або запозичуються кількома мовами з одного джерела, або передаються через послідовний ланцюг мов. Переклад не тільки передає інформацію іншою мовою, але й розкриває можливості мови перекладу, допомагаючи створювати нові лексичні еквіваленти, якщо їх бракує [12, с.180].

Спочатку варто пригадати, якими способами перекладаються термінологічні одиниці. Науковці вважають, що основним прийомом для перекладу перекладу термінів являється застосування лексичних **еквівалентів** — усталених відповідників, які точно передають значення слова вихідної мови. Перекладач повинен уміти правильно та точно підбирати відповідні еквіваленти в українській мові та постійно збагачувати свій словниковий запас такими відповідниками. Для

цього важливо регулярно поповнювати базу термінів-еквівалентів і вдосконалювати навички їхнього пошуку та використання.

Одним із найпростіших способів перекладу термінів і терміносполучень з англійської мови на українську дослідники вважають **транскодування**. Цей метод передбачає відтворення лексичної одиниці вихідної мови за допомогою алфавіту української мови. Або ще можна сказати, звукова або графічна форма слова передається засобами алфавіту цільової мови, що забезпечує фонетичну або візуальну схожість із оригіналом [49, с.266].

Також науковці виділяють **описовий переклад**. Цей метод полягає у передачі значення англійського слова через детальне пояснення його сутності. Цей метод зазвичай використовується тоді, коли в українській мові або і ішній мові, яку здійснюється переклад, в існуючих словниках відсутній точний відповідник для термінологічної одиниці [12, с181].

Калькування, або дослівний переклад — це метод передачі англійських слів чи виразів шляхом точного відтворення їх структурних елементів засобами української мови. Цей підхід передбачає створення відповідника в цільовій мові через поетапний вибір найближчого варіанта зі словника для кожного складника терміна [8, с,122].

Пригадавши основні способи перекладу можна зосередитися безпосередньо на перекладі термінологічних одиниць, які були відібрані під час аналізу сайтів та додатків для вивчення англійської мови. Важливість якісного перекладу зумовлена необхідністю забезпечити доступну інформацію та зберегти точний зміст термінологічних одиниць.

У процесі дослідження, було виявлено, що найчастіше термінологічні одиниці представлені на сайтах та додатках для вивчення мови перекладаються наступними способами:

- Калькування - 138 одиниць
- Еквівалент - 97 одиниць
- Описовий переклад - 45 одиниць
- Транскодування - 17 одиниць

- Транскодування + калькування - 11 одиниць
- Транскодування + описаний переклад - 6 одиниць

Для зображення зазначених перекладацьких прийомів, наведемо приклади термінологічних одиниць з їх перекладом та перекладацьким прийомом.

Калькування: Mid position – середнє положення – калькування, Correct option – Правильний варіант – калькування, Present tense – Теперішній час – калькування, Past tense – Минулий час – калькування, Future tense – Майбутній час – калькування, Common adjectives – Звичайні прикметники – калькування, Initial position – Початкове положення – калькування, Full-size image – Повнорозмірне зображення – калькування, Self-study course – Самостійний курс – калькування, Main verb – Головне дієслово – калькування, Modals of necessity – Модальні дієслова необхідності – калькування, Modals of obligation – Модальні дієслова обов'язку – калькування, Modals of prohibition – Модальні дієслова заборони – калькування. Як і було зазначено у першому розділі дослідження, цей метод перекладу застосовується для складних термінів або словосполучень.

Еквівалент: Reported speech – Непряма мова – еквівалент, One-to-one lessons – Індивідуальні заняття – еквівалент, One-to-one sessions – Індивідуальні зустрічі – еквівалент, Shop – магазин – еквівалент, Habit – Звичка – еквівалент, Stats – статистика – еквівалент, Search – пошук – еквівалент, Set – набір – еквівалент, Resents – Нещодавні – еквівалент, Language – мова – еквівалент, Upgrade – Оновлення – еквівалент, Diagram – Діаграма – еквівалент, Grammar – Граматика – еквівалент, Vocabulary – Словник – еквівалент.

Описовий переклад: Intermediate pack – Середній курс – описовий, Advanced pack – Просунутий рівень – описовий, Future time clauses – Речення майбутнього часу – описовий, Terms and Conditions – Загальні положення та умови – описовий, Multiple choice gaps – Пропуски з множинним вибором – описовий, Approximate indication of English level – Приблизний рівень володіння англійською мовою – описовий, Gap-fill – Заповнення прогалін – описовий, Listening – Завдання на слухання – описовий, Reading – Завдання на читання – описовий, Quantifier – Кількісний показник – описовий, Transcript – Текст до

запису – описовий.

Транскодування: Online materials – Онлайн-матеріали – транскодування, Web content – Веб-контент – транскодування, Online courses – Онлайн-курси – транскодування, Audio recordings – Аудіозаписи – транскодування, Audio script – Аудіо-скрипт – транскодування, File – Файл – транскодування, Media – Медіа – транскодування, Quizlet Live – Квізлет Лайв – транскодування

Детальний перелік всіх термінологічних одиниць можна переглянути в додатку Д

Отже проаналізувавши термінологічні одиниці, можемо зробити висновок, що найчастіше на сайтах та додатках для вивчення англійської мови, терміни перекладаються за допомогою калькування (138 одиниць). Еквівалент застосовується для термінологічних одиниць, які мають відповідник з точно таким самим змістом (97 одиниць). Лписовий переклад застосовується, коли в мові перекладу не вистачає відповідника, який би передавав точно таке саме значення (45 одиниць). Транскодування передає фонетичну або графічну форму слова мовою перекладу (17 одиниць). Також до деяких термінологічних одиниць було застосовано комбіновані методи перекладу.

Також при аналізі термінів на сайтах та додатках для вивчення англійської мови, нами було розглянуто термінологічні одиниці, при розумінні або перекладі яких у деяких користувачів можуть **виникнути певні труднощі**.

Наприклад, такі терміни, як «Quizlet Live» або «Learn mode», вимагають врахування контексту і їх можна перекласти по-різному, залежно від мети: якщо це назва функції, її варто залишити в оригіналі або застосувати транскодування, додавши пояснення.

Наприклад, «**Score breakdown - Розподіл балів**» може бути складним для розуміння користувачів сайту, які ще не знають англійську мову на достатньому рівні. Такий термін може бути сприйнятий буквально як «розбиття балів» і що в свою чергу приведе до неправильного розуміння терміну.

У терміні «**Gap fill - Заповнення пробілів**» - ймовірно, знадобиться додаткове пояснення, щоб передати сенс завдання, щоб цільова аудиторія правильно розуміла зміст(заповнення пропусків у тексті), тобто застосувати описовий переклад

Термін «**Bite-sized lessons - міні уроки**» потребує додаткового пояснення, так як складові слова «Bite-sized» мають абсолютно різні значення, що може ускладнити розуміння значення слова, деякі користувачі можуть подумати, що тема уроку пов'язана з їжею, так як «bite» перекладається як «кусати»

Такі терміни, як «**Terms and Conditions - Загальні положення та умови**» або «**Contact us - Зв'язатися з нами**», важливо перекласти не лише дослівно, а й з урахуванням загальноприйнятих стандартів оформлення юридичних та інформаційних документів, тобто знайти еквівалент.

Терміни «**Subject question – питання до підмета**» «**object question – питання до дотатка**» «**Subject - підмет**» «**object - додаток**» можуть також бути незрозумілими для деяких користувачів сайтів та додатків, особливо якщо вони ще не встигли вивчити граматичні аспекти англійської мови, так як ці слова мають кілька значень і їх помилково можна перекласти як «суб'єкт» або «об'єкт».

«**listening comprehension - Розуміння на слух**» може бути сприйнятий як фізична здатність чути, а не як вміння розуміти мову на слух. Тобто термін може бути складним для розуміння без контексту.

«**Live group classes – Групові заняття онлайн**» - може бути сприйнятий користувачами як «Групові заняття в живу» або «Групові заняття в ефірі», так як слово «live» має не лише одне значення в англійській мові.

«**Brand-new subscription platform – Новітня платформа для підписки**» - може бути сприйнятий користувачами як «брендова платформа для підписки».

Термін «**final position – кінцеве положення**» - може бути неправильно сприйняти без контексту, так як можна подумати про фізичне розташування. Користувач може подумати про останнє місце у просторі, а не кінцеве положення слова у реченні.

Термін «**related test – тематичний тест**» може бути некоректно сприйнятий користувачами через неоднозначність слова «related - пов'язаний з чимось», тобто користувач може подумати, що термін стосується якоїсь іншої теми, а не ту що він щойно пройшов.

Термін «**main close – головне речення**» також може викликати проблеми в

розумінні або при перекладі, так як «main» має кілька значень і його можна перекласти як «центральне», «ключове», або «основне», що в свою чергу приведе до неправильного розуміння терміну.

«**Negative sentence – заперечне речення**» - можна помилково зрозуміти як «негативне речення», тобто речення, яке несе емоційно неприємний, поганий зміст.

ВИСНОВКИ ДО ТРЕТЬОГО РОЗДІЛУ

В третьому, практичному розділі проведено аналіз сайтів і додатків, що широко використовуються для вивчення англійської мови. Серед сайтів було проаналізовано English Practice Test, Test-English, Perfect English Grammar та British Council, які надають різноманітні матеріали, пояснення та тести для вивчення граматики, лексики та підготовки до іспитів. Із застосунків було вивчено British Council, Duolingo і Quizlet, що пропонують інтерактивні завдання, картки для запам'ятовування слів та ігрові вправи, які допомагають покращити мотивацію учнів. Аналіз термінологічних одиниць на цих платформах дозволив нам виявити особливості використання освітніх термінів у цифровому середовищі.

Під час дослідження сайтів та додатків для вивчення мови, було досліджено 312 лексичні одиниці, тобто терміни. Серед відібраних нами термінів, було досліджено 59 непохідних (кореневих, без додавання префіксів, суфіксів, закінчень) термінів, 35 похідних термінів, 21 складний термін, 7 термінів аббревіатур і найбільше було досліджено термінів словосполучень – 190 одиниці.

Було проведено способи утворення похідних термінів (35 одиниць). більшість похідних термінів, утворено шляхом додаванням суфікса, префікса або закінчення «ing» до основи **дієслова** (25 разів), що вказує на те, що дана частина мови є найбільш продуктивною для формування похідних термінів. Суфіксальним способом утворено 25 похідних термінів, префіксальним – 4, додавання закінчення «ing» - 6 одиниць. Було проведено аналіз будови та структури даних термінів. Визначено головні компоненти термінів словосполучень.

Було проведено аналіз складних термінів. Складні слова найчастіше складаються з двох або більше слів. Отже можемо зробити висновок, що в даному типі словоутворення складних термінологічних одиниць, слова найчастіше утворюються за допомогою комбінацій іменників. З 21 відібраного терміна, іменники виступають складовими складних слів 17 разів. Комбінація noun + noun є найбільш поширеною, вона зустрічається 8 разів. Друге місце за частотою вживання займають дієслова (10 разів).

Найбільше в даному дослідженні було проведено аналіз термінів – словосполучень. Під час дослідження було відібрано всього 190 термінологічних словосполучень. Серед яких двокомпонентних – 133, трикомпонентних – 38, чотирикомпонентних – 10, п'ятикомпонентних – 9.

Під час проведення дослідження, нами було встановлено, що саме іменники найчастіше виступають **головним компонентом** у переважній кількості термінологічних одиниць (187 одиниць).

Було проаналізовано найчастіші формули утворення термінологічних словосполучень. Було виявлено, що головний компонент у словосполученнях розташований зазвичай на останньому місці, а попередні елементи надають класифікацію головному компоненту. А на першому місці головний компонент розташований у словосполученнях, які мають прийменник.

Також було розподілено терміни за семантичними значеннями. Було виділено основні групи термінів за значеннями: Екзамени, тести та рівні володіння англійської мови; Граматичні аспекти на мовні навички, Граматичні аспекти на мовні навички; Умови, правила, функціонал сайту.

Також було проведено перекладацький аналіз термінологічних одиниць. У процесі дослідження, було виявлено, що найчастіше термінологічні одиниці представлені на сайтах та додатках для вивчення мови перекладаються наступними способами: Калькування - 138 одиниць, Еквівалент - 97 одиниць, Описовий переклад - 45 одиниць, Трансcoderування - 17 одиниць, рансcoderування + калькування - 11 одиниць. Було розгнано терміни, при перекладі яких можуть виникнути проблеми.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

У першому розділі дослідження було розглянуто теоретичні аспекти поняття терміна. Здійснено аналіз термінології як основи спеціалізованих мов. Було окреслено ключові характеристики термінів, що забезпечують точність і однозначність у професійному спілкуванні, такі як однозначність, системність, точність, нейтральність, стислість, контекстуальна незалежність і міжнародний характер. Було розглянуто всі основні визначення терміна.

Крім того, нами було проведено аналіз основних методів термінотворення (кореневі терміни, похідні, складні слова, словосполучення, аббревіатури тощо) та визначено шляхи утворення нових термінів, які включають запозичення, афіксацію, конверсію та скорочення.

Другий розділ дослідження було зосереджено на методах перекладу термінів. Розглянуто різні способи, такі як транскодування, калькування, контекстуальна заміна, антонімічний і описовий переклади, а також труднощі, які виникають під час перекладу. Було підкреслено важливість правильного порядку перекладу термінів-словосполучень, уникнення омонімії та «хибних друзів перекладача». Аналіз специфіки освітньої термінології дозволив виділити основні групи освітніх термінів, які сприяють точній передачі інформації у галузі освіти.

Третій розділ включав аналіз термінологічних одиниць у цифровому середовищі. Досліджено структуру та способи утворення термінів на платформах для вивчення англійської мови, таких як сайти та мобільні додатки. Найчастіше використовувалися терміни-словосполучення, які показують нам значну варіативність за кількістю компонентів. Визначено, що головним компонентом зазвичай є іменник, а попередні елементи уточнюють чи класифікують його. Переклад термінів здійснювався переважно через калькування, еквівалент або описовий метод. Також було виявлено типові труднощі перекладу, зумовлені складністю термінів і семантичними особливостями.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абабілова Н. М., Білокамінська В. Л. Особливості перекладу термінів українською мовою. Молодий вчений. 2015. № 2 (17). С. 126–128.
2. Азарова Л. Є. Професійне спілкування науково-технічних працівників і студентів інженерних спеціальностей [Текст] / Л. Є. Азарова, Н. Й. П'яст, Т. Ю. Іванець. – Вінниця : ВНТУ, 2008.– 189 с.
3. Англо-український словник освітньої лексики = English-Ukrainian Dictionary of Educational Lexicon : близько 4000 слів і словосполучень / [уклад. Л. Вергун ; за ред. В. І. Карабана]. – Тернопіль: Підручники & посібники, 2002. – 183 с.
4. Антонюк Н. М., Возна М. О. Україно-англійський переклад аспектної академічної термінології. Наукові записки Академії адвокатури України. 2024. С. 208–212.
5. Бацевич Ф. С. Нариси з лінгвістичної прагматики: монографія. Львів, 2010. 336 с.
6. Бережна О. Структурно-семантичні особливості англійської біржової лексики // Наукові записки. 2016. Вип. 146. С. 269–274
7. Білозерська, Л. П., Возненко Н. В., Радецька С. В. Термінологія та переклад: навчальний посібник для студентів філологічного напрямку підготовки. Вінниця : НОВА КНИГА, 2010. 232 с.
8. Білоус О.М. Теорія і технологія перекладу. Курс лекцій: доопрацьований та доповнений. Навчальний посібник для студентів перекладацьких відділень. – Кіровоград, РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. – 200 с.
9. Бондар М. В. Описовий переклад як спосіб відтворення безеквівалентної турецької лексики в українських художніх перекладах. Science and Education a New Dimension. Philology. 2014. Т. II (5), вип. 28. С. 42–46.
10. Ботвина Н. В. Офіційно-діловий та науковий стилі української мови: Навч. посіб. / Н. В. Ботвина. – К.: АртЕк, 1998. – 190 с

- 11.Вергун Л.І. Скорочення в англійській терміносистемі «освіта» та їх переклад українською мовою / Л.І. Вергун // Мовні і концептуальні картини світу. – К., 2002. – №7. – С.80
- 12.Герасімова О. М. Особливості перекладу термінів (на прикладі прикордонного дискурсу). Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія. 2016. № 22. С. 180–182.
- 13.Гузь А. М. Транскодування як спосіб перекладу англійської авіаційної термінології. Наука і молодь. Гуманітарна серія. Київ : Національний авіаційний університет, № 143.
- 14.Данилова З. В., Лямзіна Н. К. Ділова англійська мова. Митниця та митні формальності : навчальний посібник англійською мовою / З. В. Данилова, Н. К. Лямзіна. – Львів : Астон, 2000. – 187 с
- 15.Д'яков А.С. Основи термінотворення / А.С. Д'яков, Т.Р. Кияк. – К. : Видавничий дім КМ Academia, 2000. – 218с.
- 16.Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. – Вінниця : Нова книга, 2004. – 576 с.
- 17.Кащишин Н. Особливості перекладу англійських дипломатичних термінів українською мовою. Наукові записки Львівського національного університету імені Івана Франка. Львів : ЛНУ ім. І. Франка. – 5 с.
- 18.Карачун Ю.Г. Структурно-семантичний та функційно-прагматичний аспекти складних термінів-іменників в англійськомовних текстах з електричної інженерії: дис. ...канд. філол. наук. Чернівці, 2019. 396с.
- 19.Квітко - Л.: Вища школа, 1976. – 125с. 4. Кияк Т.Р. Функції та переклад термінів у фахових текстах. 2007.—. 187с
- 20.Кияк Т. Р. «Фальшиві друзі перекладача» як проблема міжкультурної комунікації. Наукові записки. Серія: Філологічні науки (мовознавство). Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2010. Вип. 89 (1). С. 17–20.
- 21.Кияк Т. Р. Функції та переклад термінів у фахових текстах. Наукові записки Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 2007. 4 с.

- 22.Коваленко А. Я. Загальний курс науково-технічного перекладу : навч. посіб. – 2001. – 290 с.
- 23.Ковалик І. Методика лінгвістичного аналізу тексту / І. Ковалик, Л. Мацько, М. Плющ. – К. : Вища школа, 1984. – 119 с.
- 24.Кнопдель Л. В. Освітня лексика в англійській та українській мовах : монографія / Л. В. Кнопдель. – Київ : ФОП Кандиба Т. П., 2019. – 154 с.
- 25.Коптілов В. Теорія і практика перекладу : навч. посіб. – К. : Юніверс, 2002. – 280 с. – Бібліогр.: с. 275–278.
- 26.Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад) : підручник / І. В. Корунець. – К. : Нова Книга, 2000. – 448 с.
- 27.Корунець І. В. Theory and Practice of Translation / І. В. Корунець. – Вінниця : Нова Книга, 2001. – 448 р.
- 28.Кочан І. М. Теоретичні засади вироблення термінологічних стандартів в українській мові. Мова і культура нації. – Львів, 1991. – С. 40–49.
- 29.Литвинко О. А. Словотвірні та семантичні характеристики англійської термінологічної підсистеми машинобудування : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 – германські мови. Харків : Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2007.
- 30.Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови : навч. посіб. Київ : Академія, 2007. 360 с.
- 31.Навальна М. Науково-технічна термінологія : навч.-метод. посіб. (для студентів зі спеціальності «Документознавство»). Переяслав-Хмельницький : Видавництво КСВ, 2013. 84 с.
- 32.Наконечна Г. В. Українська науково-технічна термінологія. Історія і сьогодення. Львів : Кальварія, 1999. 110 с.
- 33.Ніколаєва Т. М. Особливості пунктуаційної аббревіації в сучасній англійській мові. Германські мови. 2020. Т. 31 (70), № 1, ч. 2. С. 151–154.
- 34.Павлова О. Терміни, професіоналізми і номенклатурні знаки (до проблеми класифікації спеціальної лексики). Рівненський державний гуманітарний університет. 2008. С. 49–54.

- 35.Павлюк Л. С. Текст і комунікація : основи дискурсного аналізу. Львів : ПАІС, 2009. 76 с.
- 36.Палій К. В., Калита А. А. Особливості перекладу англomовних термінів підмови суднобудування на українську мову. Наукові записки. Серія «Філологічна». Вип. 36. С. 347–350.
- 37.Панченко О. І. Хибні друзі перекладача в історії мови та сучасному стані. Науковий вісник ДДПУ імені І. Франка. Серія: Філологічні науки (мовознавство). 2022. № 17.
- 38.Савчук М. П. Англо-український науково-технічний словник / М. П. Савчук. – К., 2008.
- 39.Симоненко Л. О. Українська термінографія: стан і перспективи. Мовознавство. 2014. № 4. С. 28–35.
- 40.Скороходько Е. Ф. Питання перекладу англійської технічної літератури (переклад термінів). Київ : Вид-во Київського університету, 1963. 91 с.
- 41.Словотворення в сучасній англійській мові : навч. посіб. для студ. ін-тів і ф-тів іноземних мов / О. М. Бортничук, І. В. Василенко, Л. П. Пастушенко ; за ред.: Ю. А. Жлуктенко. – Київ : Вища школа, 1988. – 263 с.
- 42.Степанов О. Д. Термін та його ознаки. Термінологія як система. Наукові записки Вінницького національного технічного університету. Вінниця : Вінницький національний технічний університет, [рік не вказано]. 3 с.
- 43.Сухорольська С. М., Федоренко О. І. Методи лінгвістичних досліджень. Львів, 2006. 342 с.
- 44.Термінологічна лексика в системі професійного мовлення : метод. вказівки та завдання для самостійної роботи студентів з курсу “Українська мова (за професійним спрямуванням)” / уклад.: Г. Л. Вознюк, С. З. Булик-Верхола, М. В. Гнатюк та ін. Львів : Видавництво Національного університету “Львівська політехніка”, 2010. 92 с.
- 45.Томіленко Л. М. Термінологічна лексика в сучасній тлумачній лексикографії української літературної мови : [монографія] / Л. М. Томіленко. – Івано-Франківськ : Фоліант, 2015. – 160 с.

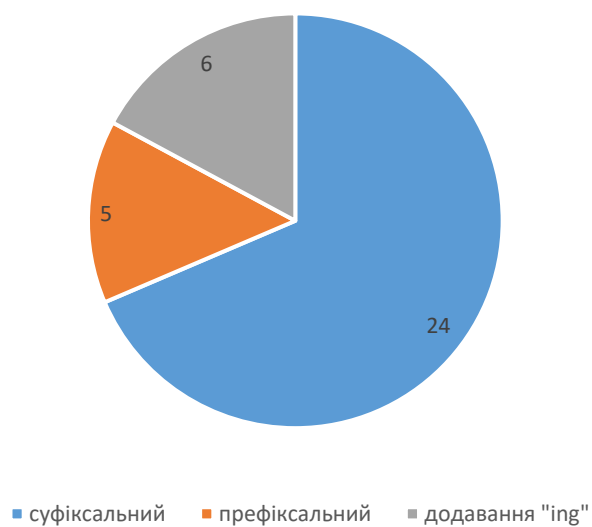
46. Тур О. М. Документознавча термінологія: проблеми уніфікації та стандартизації : монографія. Кременчук : ПП Щербатих, 2018. 301 с.
47. Фурт Д. В. Способи перекладу термінів українською мовою з англійської. Методика викладання мов. 2018. С. 272–281.
48. Хуртак І. В., Столярська О. В., Черкащенко О. М. Сучасна освітня термінологія в аспекті перекладу на українську мову з німецької та англійської. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. 2024. Т. 35 (74), № 1. С. 266–270.
49. Шевцова О. В. Способи еквівалентного перекладу лексичних одиниць текстів конвенцій з англійської та французької мов українською. Наукові записки Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Вип. 25. 2012. С. 129–131.
50. Хацер Г. О. Терміни-словосполучення в англomовному юридичному дискурсі: аналіз композиційних процесів // Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Філологічні науки». — 2018. — № 1 (15). — С. 282.
51. Nushi M., Eqbali M. H. Duolingo: A mobile application to assist second language learning (App Review). Teaching English with Technology. 2017. Т. 17, № 1. С. 89–98.
52. Alakrash H. M., Abdul Razak N., Krish P. The application of digital platforms in learning English language. International Journal of Information and Education Technology. 2022. Т. 12, № 9. С. 899–904.
53. Jadhav G. P., Gondchawar P., Khedkar S. V., Darshanala V., Ingole V. S. Student performance evaluation system web application. International Journal of Advanced Research in Science, Communication and Technology (IJARSCT). 2022. Т. 2, № 6. С. 417–427.
54. Lander B. Quizlet: What the students think – a qualitative data analysis. CALL Communities and Culture – Short Papers from EUROCALL 2016 / Ed. by S. Papadima-Sophocleous, L. Bradley, S. Thouësny. Dublin; Voillans : Research-publishing.net, 2016. С. 254–259.

55. Nushi M., Eqbali M. H. Duolingo: A mobile application to assist second language learning (App Review). Teaching English with Technology. 2017. Т. 17, № 1. С. 89–98.

Інтернет-джерела

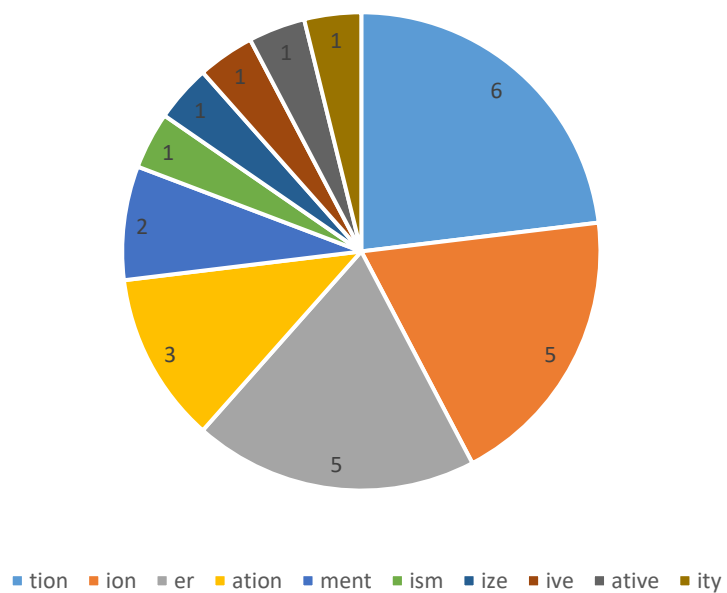
56. What does PDF stand for? NWTC Library. URL: <https://nwtc.libanswers.com/faq/212721#:~:text=Answer,for%20%22portable%20document%20format%22>
57. What is IELTS? British Council. URL: <https://takeielts.britishcouncil.org/take-ielts/what-ielts>
58. Cambridge English: Key (KET). British Council Morocco. URL: <https://www.britishcouncil.ma/en/exam/cambridge/which/general-english#:~:text=Cambridge%20English%3A%20Key%2C%20also%20known,in%20the%20Cambridge%20English%20range>
59. English Practice Test. URL: <https://englishpracticetest.net/> дата звернення – 20.10.2024
60. Test-English. URL: <https://test-english.com/> дата звернення – 20.10.2024
61. Perfect English Grammar. URL: <https://www.perfect-english-grammar.com/> дата звернення – 22.10.2024
62. British Council. URL: <https://learnenglish.britishcouncil.org/> дата звернення - 22.10.2024
63. Quizlet. URL: <https://quizlet.com/latest> дата звернення - 22.10.2024
64. English Practice Test <https://englishpracticetest.net/> дата звернення - 22.10.2024

способи творення похідної лексики

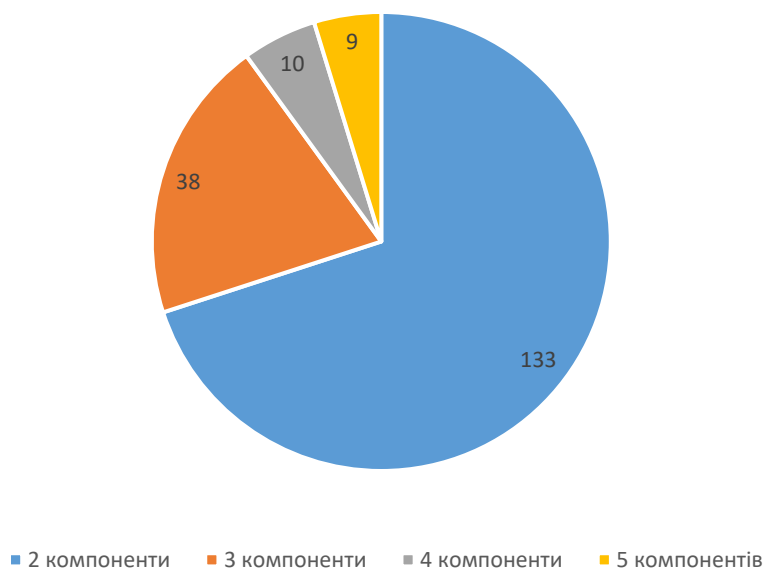
Додаток Б

Статистика суфіксів

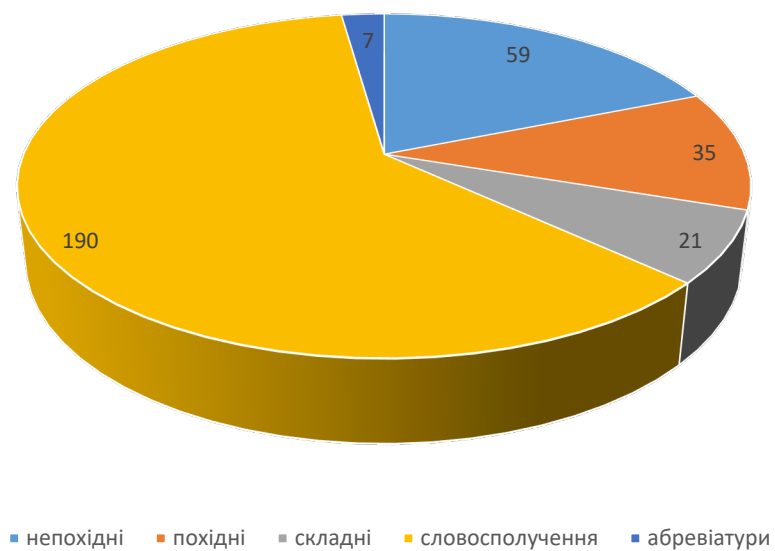
Додаток В

статистика словосполучень

Додаток Г

Статистика досліджених термінів

Додаток Д

1. Grammar Test	Граматичний тест	Калькування Транскодування	+
2. flashcard set –	набір карток -	Калькування	
3. Linking words	Зв'язування слів	Калькування	
4. Privacy Policy	Політика конфіденційності	Калькування	
5. General English	Загальна англійська	Калькування	
6. Vocabulary sections	Словникові розділи	Калькування	
7. Grammar sections	Граматичні розділи	Калькування	
8. Required fields	Обов'язкові поля	Калькування	
9. Word formation	Словотвір	еквівалент	
10.Related Posts	Пов'язані публікації	Калькування	
11.Object question	Питання до додатка	Описовий	
12.Subject question	Питання до підмета	Описовий	
13.Correct option	Правильний варіант	Калькування	
14.Present tense	Теперішній час	Калькування	
15.Past tense	Минулий час	Калькування	
16.Future tense	Майбутній час	Калькування	
17.Second conditional	Другий умовний спосіб	Калькування	
18.Zero conditional	Нульовий умовний спосіб	Калькування	
19.First conditionals	Перший умовний спосіб	Калькування	
20.Reported statement	Непряма мова	еквівалент	
21.Present perfect	Теперішній доконаний	Калькування	
22.Past simple	Минулий простий	Калькування	
23.Simple continuous	Тривалий теперішній час	Калькування	
24.Reported speech	Непряма мова	еквівалент	
25.Reported questions	Непрямі питання	Калькування	
26.Third conditional	Третє умовне	Калькування	

27.Mixed conditionals	Змішані умовні речення	Калькування
28.Grammar lesson	Урок граматики	Калькування
29.Grammar charts	Граматичні таблиці	Калькування
30.Answer feedback	Зворотний зв'язок з відповідями	Описовий
31.Learning platform	Навчальна платформа	Калькування
32.Subscription plan	План підписки	Калькування
33.Online materials	Онлайн-матеріали	Транскодування
34.Extra features	Додаткові можливості	Калькування
35.Privacy Policy	Політика конфіденційності	Калькування
36.Cookie Policy	Політика щодо файлів куки	Калькування + транскодування
37.Essential terms	Основні умови	Калькування
38.Plural noun	Іменник у множині	Описовий
39.Singular noun	Іменник в однині	Описовий
40.Common adjectives	Звичайні прикметники	Калькування
41.Initial position	Початкове положення	Калькування
42.Mid position	Середнє положення	Калькування
43.Final position	Кінцеве положення	Калькування
44.Common position	Загальне положення	Калькування
45.Comment adverbs	Прислівники-коментарі	Описовий
46.Adverb phrase	Прислівниковий зворот	Калькування
47.Related test	Тематичний тест	Калькування
48.Main clause	Головне речення	Калькування
49.Conditional sentence	Умовне речення	Калькування
50.Modal verb	Модальне дієслово	Калькування
51.Grammar chart	Граматична таблиця	Калькування
52.Negative sentence	Заперечне речення	Калькування
53.Positive verb	Позитивне дієслово	Калькування

54.Uncountable noun	Незлічуваний іменник	Калькування
55.Countable noun	Злічуваний іменник	Калькування
56.Plural form	Форма множини	Описовий
57.Singular form	Форма однини	Описовий
58.Web content	Веб-контент	транскодування
59.Preference centre	Центр уподобань	Калькування
60.English level	Рівень англійської мови	Калькування
61.Online courses	Онлайн-курси	транскодування
62.Verification code	Код підтвердження	Калькування
63.Personal tutor	Персональний репетитор	Калькування
64.Learning materials	Навчальні матеріали	Калькування
65.Varied selection	Різноманітний вибір	Калькування
66.Business English	Ділова англійська	транскодування
67.Career opportunities	Кар'єрні можливості	Калькування
68.Communication skills	Комунікативні навички	Калькування
69.Business environment	Бізнес-середовище	Транскодування калькування +
70.Business world	Світ бізнесу	Транскодування калькування +
71.Language skills	Мовні навички	Калькування
72.Interview skills	Навички проходження співбесіди	Калькування
73.Qualified experts	Кваліфіковані фахівці	Калькування
74.Reading skills	Навички читання	Калькування
75.Business issues	Бізнес-питання	Транскодування калькування +
76.Interactive exercises	Інтерактивні вправи	Транскодування калькування +
77.Reading practice	Практика читання	Калькування

78.Business topics	Бізнес теми	Транскодування калькування	+
79.items remaining	предмети, що залишилися	Калькування	
80.Audio recordings	Аудіозаписи	Транскодування	
81.Listening comprehension	Розуміння на слух	Описовий	
82.Age requirement	Віковий критерій	Калькування	
83.Personal information	Особиста інформація	Калькування	
84.Personal tutoring	Персональне навчання	Описовий	
85.Accessibility help	Підтримка в доступності	Калькування	
86.Grammar reference	Граматичний довідник	Описовий	
87.Vocabulary reference	Словниковий довідник	Описовий	
88.Phrasal verbs	Фразові дієслова	Калькування	
89.Job application	Заявка на роботу	Описовий	
90.Elementary pack	Початковий курс	Описовий	
91.Audio script	Аудіо-скрипт	Транскодування	
92.Lesson plan	План уроку	Калькування	
93.Reading comprehension	Розуміння прочитаного	Описовий	
94.Intermediate pack	Середній курс	Описовий	
95.Advanced pack	Просунутий рівень	Описовий	
96.Test mode	Тестовий режим	Калькування	
97.Timed exercises	Вправи на час	Описовий	
98.Hard exercise	Важкі вправи	Калькування	
99.Daily goal	Щоденна мета	Калькування	
100. Fill in	Заповнити	Калькування	
101. Level up	Підвищити рівень	Описовий	
102. Progress quiz	Тест на прогрес	Калькування	
103. Lesson complete	Урок завершено	Калькування	

104. Account type	Тип облікового запису	Калькування
105. Study reminders	Нагадування про навчання	Калькування
106. Time zone	Часовий пояс	Калькування
107. Actual name	Власне ім'я	Калькування
108. Quizlet Live	Квізлет Лайв	транскодування
109. Learn mode	Режим навчання	Калькування
110. Write mode	Режим написання	Калькування
111. Test mode	Режим тестування	Калькування
112. Audio playback	Відтворення звуку	Еквівалент
113. Custom image	Індивідуальне зображення	Калькування
114. Study progress	Прогрес навчання	Калькування
115. Offline access	Офлайн доступ	транскодування
116. Study session	Навчальна сесія	Калькування
117. Level test	Тест на визначення рівня	Калькування
118. Score breakdown	Розподіл балів	Калькування
119. Downloadable resources	Ресурси для завантаження	описовий
120. Answer feedback	Зворотній зв'язок з відповіддю	описовий
121. One-to-one lessons	Індивідуальні заняття	еквівалент
122. One-to-one sessions	Індивідуальні зустрічі	еквівалент
123. Bite-sized lessons	міні уроки	описовий
124. Gap fill	Заповнення пробілів	Калькування
125. Complicated explanation	Складне пояснення	Калькування
126. Full-size image	Повнорозмірне зображення	Калькування
127. Self-study course	Самостійний курс	Калькування
128. main verb	головне дієслово	Калькування
129. Writing an email	Написання листа	Еквівалент

130. Writing an article	Написання статті	Еквівалент
131. Writing a story	Написання оповідання	Калькування
132. Submit a Comment	Залишити коментар	Калькування
133. Contact us	Зв'язатися з нами	Калькування
134. English practice test	Практичний тест з англійської мови	описовий
135. Use of English	Використання англійської мови	Калькування
136. Future time clauses	Речення майбутнього часу	описовий
137. Terms and Conditions	Загальні положення та умови	описовий
138. Multiple choice gaps	Пропуски з множинним вибором	описовий
139. Present tense review	Огляд теперішнього часу	Калькування
140. Past tense review	Огляд минулого часу	Калькування
141. Present tense review	Огляд теперішнього часу	Калькування
142. Present perfect continuous	Теперішній доконаний тривалий	Еквівалент
143. Present perfect simple	Теперішній доконаний простий	Еквівалент
144. Modals of necessity	Модальні дієслова необхідності	Калькування
145. Modals of obligation	Модальні дієслова обов'язку	Калькування
146. Modals of prohibition	Модальні дієслова заборони	Калькування
147. Modals of advice	Модальні дієслова поради	Калькування
148. Prepositions of Time	Прийменники часу	Калькування
149. Intermediate	Урок лексики для	Калькування

vocabulary lesson	середнього рівня	
150. Adverbs of manners	Прислівники способу дії	Калькування
151. Adverbs of frequency	Прислівники частотності	Калькування
152. Adverbs of place	Прислівники місця	Калькування
153. Adverbs of time	Прислівники часу	Калькування
154. Future time clauses	Речення майбутнього часу	Калькування
155. CEFR English levels	Рівні володіння англійською мовою за шкалою CEFR	Калькування
156. English language ability	Володіння англійською мовою	Еквівалент
157. Affordable online courses	Доступні онлайн-курси	Калькування
158. B2-level English proficiency	Знання англійської на рівні B2	Калькування
159. Live group classes	Групові заняття онлайн	Калькування
160. Personal learning plan	Індивідуальний план навчання	Калькування
161. Quizzes and games	Вікторини та ігри	Калькування
162. Scalable training solutions	Гнучкі навчальні рішення	Калькування
163. Terms of use	Умови користування	Еквівалент
164. Contact technical support	Зв'язок з технічною підтримкою	Калькування
165. Obligation and necessity	Обов'язок і необхідність	Калькування
166. Correct verb form	Правильна форма дієслова	Калькування
167. Competitive game	Гра-змагання Blast	Калькування +

Blast		транскодування
168. Brand-new subscription platform	Новітня платформа для підписки	Калькування
169. The most suitable option	Найбільш оптимальний варіант	Калькування
170. Verbs in the box	Дієслова у рамці	Калькування
171. Subject of a sentence	Підмет речення	Калькування
172. object of a sentence	присудок речення	Калькування
173. Practice English Grammar Test	Практичний тест з граматики англійської мови	Калькування
174. Present and past habits	Теперішні та минулі звички	Калькування
175. Upgrade to Quizlet Plus	Оновлення до Quizlet Plus	Транскодування + калькування
176. Upper-intermediate vocabulary lesson	Заняття з лексики на рівні upper-intermediate	Транскодування + калькування
177. grammar of phrasal verbs	вивчення граматики фразових дієслів	Калькування
178. Writing Tests for Starters	Письмові тести для початківців	Калькування
179. Reading Tests for Starters	Тести на читання для початківців	Калькування
180. Listening Tests for Starters	Тести на аудіювання для початківців	Калькування
181. Table of grammar contents	Таблиця змісту граматики	Калькування
182. Review of verb tenses	Огляд часів дієслова	Калькування
183.		

184. Modals of ability and possibility	Модальні дієслова здатності та можливості	Калькування
185. Correct option for each gap	Правильний варіант для кожного пропуску	Калькування
186. Common European Framework of Reference	Загальноєвропейська система координат	Калькування
187. Choice of three possible answers	Вибір з трьох можливих відповідей	Калькування
188. The most internationally popular language	Найпопулярніша міжнародна мова	Калькування
189. Approximate indication of English level	Приблизний рівень володіння англійською мовою	описовий
190. Past modals verbs of deduction	Дієслова виведення в минулому часі	Калькування
191. Clauses of contrast and purpose	Речення протиставлення та мети	Калькування
192. text with multiple choice gaps	текст з пропуском кількох варіантів відповідей	описовий
193. KET - the Key English Test	KET - основний тест з англійської мови	Транскодуювання + описовий переклад.
194. PET - the Preliminary English Test	PET - попередній тест з англійської мови	Транскодуювання + описовий переклад.
195. FCE - the First Certificate in English	FCE - перший сертифікат з англійської мови	Транскодуювання + описовий переклад.
196. CAE - the	CAE - Кембриджський	Транскодуювання +

Cambridge Advanced Certificate in English	сертифікат з англійської мови	описовий переклад.
197. IELTS - the International English Language Testing System	IELTS - Міжнародна система тестування з англійської мови	Транскодування + описовий переклад.
198. TOEIC - The Test of English for International Communication	TOEIC - Тест з англійської мови для міжнародного спілкування	Транскодування + описовий переклад.
199. PDF - portable document format	PDF - портативний формат документів	Транскодування + калькування.
200. subject	суб'єкт	Транскодування
201. object	об'єкт	Транскодування
202. exercise	вправа	еквівалент
203. phrase	фраза	Транскодування
204. noun	іменник	еквівалент
205. article	артикуль	Транскодування
206. adverbs	прислівники	еквівалент
207. verb	дієслово	еквівалент
208. comma	кома	еквівалент
209. score	оцінка	еквівалент
210. Tips	підказки	еквівалент
211. accent	акцент	Транскодування
212. Answer	відповідь	еквівалент
213. Error	Помилка	еквівалент
214. image	зображення	еквівалент
215. streak	серія днів без пропуску	описовий
216. Hint	Підказка	еквівалент

217. Progress	Прогрес	Транскодування
218. Tips	Підказки	еквівалент
219. The passive	пасивний стан	описовий
220. Heart	Життя	описовий
221. Gem -	дорогоцінний камінь	еквівалент
222. Quiz	Вікторина	еквівалент
223. Match відповідність, пара	відповідність, пара	еквівалент
224. Translate	перекласти	еквівалент
225. Theme		еквівалент
226. member	член	еквівалент
227. Set	набір карток	калькування
228. Deck	стопка карток для вивчення слів	Описовий
229. Folder –	Папка для організації наборів карток	Описовий
230. Match	Гра на швидкість, де треба зіставити терміни і їх значення	Описовий
231. Term	термін	еквівалент
232. Deck.	Стопка карток	Описовий
233. Card.	Картка	еквівалент
234. File	файл	транскодування
235. from	Форма	еквівалент
236. voice	Голос	еквівалент
237. Class	клас, група	еквівалент
238. Team	Команда	еквівалент
239. Game	Гра	еквівалент
240. Member	учасник	еквівалент

241. Mode	Режим	еквівалент
242. Quiz	Вікторина	еквівалент
243. Answer	Відповідь	еквівалент
244. Score	Рахунок (у грі або тесті)	еквівалент
245. Feedback	Зворотній зв'язок	еквівалент
246. Goal	Мета	еквівалент
247. Level	Рівень	еквівалент
248. Trial	Пробний період	описовий
249. Access	доступ	еквівалент
250. Media	медіа	транскодування
251. Shop	магазин	еквівалент
252. habit	Звичка	еквівалент
253. stats	статистика	еквівалент
254. Search	пошук	еквівалент
255. Set	набір	еквівалент
256. Resents	Нещодавні	еквівалент
257. Language	мова	еквівалент
258. Upgrade	Оновлення	еквівалент
259. Diagram	Діаграма	еквівалент
260. Grammar	Граматика	еквівалент
261. vocabulary	Словник	еквівалент
262. technique	Техніка	еквівалент
263. broadcasting	Запис	описовий
264. downloads	Завантажені файли	описовий
265. workplace	Робоча зона	еквівалент
266. Worksheet	робочий аркуш	калькування
267. Keyboard	Клавіатура	еквівалент
268. Login	вхід	еквівалент
269. logout	вихід	еквівалент

270. heckpoint	точка доступу	еквівалент
271. Milestone	Важливий етап	Описовий
272. flashcards	картки	еквівалент
273. password	пароль	еквівалент
274. wordlist	список слів	калькування
275. Highlighter	маркер	еквівалент
276. Leaderboard	Таблиця лідерів	калькування
277. gap-fill	заповнення прогалин	Описовий
278. username	ім'я користувача	калькування
279. feedback	зворотній зв'язок	еквівалент
280. Listening	Завдання на слухання	Описовий
281. Reading	Завданян на читання	Описовий
282. Mistake	помилка	еквівалент
283. Writing	Письмо	еквівалент
284. Speaking	Говоріння	еквівалент
285. explanation	пояснення	еквівалент
286. expression	вислів	еквівалент
287. journalism	журналістика	еквівалент
288. familiarize	ознайомлення	описовий
289. quantifier	кількісний показник	описовий
290. question	питання	еквівалент
291. adjective	прикметник	еквівалент
292. imperative	наказовий спосіб	еквівалент
293. pronoun	займенник	еквівалент
294. option	варіант	еквівалент
295. assessment	оцінка	еквівалент
296. preparation	підготовка	еквівалент
297. definition	визначення	еквівалент
298. understanding	розуміння	еквівалент

299. speaker	доповідач	еквівалент
300. session	заняття	еквівалент
301. activity	діяльність	еквівалент
302. pronunciation	вимова	еквівалент
303. reset	перезапуск	еквівалент
304. notification	повідомлення	еквівалент
305. achievement	досягнення	еквівалент
306. reminder	нагадування	еквівалент
307. conjugation	відмінювання	еквівалент
308. appearance	поява	еквівалент
309. clarification	уточнення	еквівалент
310. subscription	підписка	еквівалент
311. setting	установка	еквівалент
312. question	питання	еквівалент
313. transcript	текст до запису	Описовий
314. Player	Гравець	еквівалент